

Polityka rachunkowości
Grupa Niewiadów - PGM S.A.

Spis treści

I.	Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych.....	4
1.	Miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych.....	4
2.	Określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych.....	4
3.	Technika prowadzenia ksiąg rachunkowych.....	4
4.	Księgi rachunkowe	4
5.	Dowody księgowe	5
II.	Metody i terminy inwentaryzowania składników aktywów i pasywów	6
III.	Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych.....	8
1.	Zakładowy plan kont	8
2.	Opis systemu przetwarzania danych (systemu informatycznego)	8
3.	Programowe zasady ochrony danych	8
4.	System ochrony danych Spółki.....	8
5.	Okresy przechowywania zbiorów	8
IV.	Sprawozdawczość finansowa spółki	9
1.	Zasady sporządzenia sprawozdania finansowego.....	9
2.	Sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	9
3.	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	9
4.	Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	9
V.	Przyjęte zasady rachunkowości w stosunku do aktywów i pasywów.....	9
1.	Instrumenty finansowe	9
1.1.	Klasyfikacja instrumentów finansowych.....	9
1.2.	Początkowe ujęcie.....	10
1.3.	Wycena po początkowym ujęciu	10
1.4.	Uproszczenia w wycenie.....	10
1.5.	Utrata wartości aktywów finansowych	10
1.6.	Ustalenie wartości godziwej	11
1.7.	Rachunkowość zabezpieczeń	12
1.8.	Profesjonalny osąd	12
1.9.	Ujawnienia.....	12
2.	Inwestycje w udziały i akcje.....	12
3.	Wartości niematerialne	14
4.	Rzeczowe aktywa trwałe	16
5.	Leasing.....	17
5.1.	Aktywa z tytułu praw do użytkowania.....	18
5.2.	Zobowiązania z tytułu leasingu	18
6.	Aktywa przeznaczone do sprzedaży	19
6.	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	20
7.	Zapasy	20
8.	Należności z tytułu dostaw i usług.....	20

Polityka rachunkowości Grupa Niewiadów – PGM S.A.

9.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22
10.	Pozostałe aktywa finansowe	23
11.	Pozostałe aktywa niefinansowe.....	24
12.	Kapitał własny	26
13.	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.....	28
14.	Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych oraz pozostałe.....	28
15.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	29
16.	Kredyty i pożyczki.....	30
17.	Pozostałe zobowiązania finansowe.....	31
18.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe	31
19.	Dotacje	32
20.	Aktywa i zobowiązania warunkowe	33
VI.	Ustalenie wyniku finansowego	33
1.	Przychody podstawowej działalności operacyjnej	33
2.	Przychody z tytułu dotacji.....	33
3.	Koszty działalności operacyjnej.....	34
4.	Koszty działalności badawczej	34
5.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	34
6.	Przychody i koszty finansowe	35
7.	Podatek dochodowy	36
VII.	Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	36
1.	Podstawa sporządzenia	36
2.	Zasady konsolidacji	36
3.	Definicja kontroli.....	36
4.	Procedury konsolidacji.....	36
5.	Połączenia jednostek gospodarczych.....	37
6.	Wycena udziałów i akcji w jednostkach stowarzyszonych.....	37
7.	Utrata kontroli nad jednostką	37
	Załącznik nr 1 - Zakładowy Plan Kont Grupa Niewiadów - PGM S.A.	38
	Załącznik nr 2 - opis systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji w zależności od struktury oprogramowania wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu przetwarzania.....	41

I. Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych

1. Miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych

Księgi rachunkowe Grupa Niewiadów - PGM S.A. są prowadzone przez biuro rachunkowe IC Partners Stratego S.A. siedzibą w Warszawie i przechowywane w Warszawie, przy ul. Przecławskiej 8, 03-879 Warszawa.

2. Określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych

Okresem obrachunkowym jest rok kalendarzowy rozpoczynający się od dnia 1 stycznia, a kończący się w dniu 31 grudnia. Księgi rachunkowe zamyka się na dzień kończący rok obrotowy. W skład roku obrotowego wchodzi okresy sprawozdawcze, którymi są kolejne miesiące kalendarzowe.

Dowody księgowe dotyczące okresu sprawozdawczego, ewidencjonowane są pod datą miesiąca którego dotyczą i są ujmowane w księgach rachunkowych danego okresu, jeśli wpłynęły do siedziby Spółki:

- dla sprawozdań miesięcznych do ostatniego dnia okresu sprawozdawczego,
- dla sprawozdań rocznych do momentu zakończenia badania sprawozdania finansowego.

3. Technika prowadzenia ksiąg rachunkowych

Księgi rachunkowe Spółki prowadzone są przy użyciu komputera z wykorzystaniem programów informatycznych wspomagających ich prowadzenie. Są to programy firmy Microsoft wykorzystujące oprogramowanie Microsoft Dynamics NAV.

Program komputerowy stosowany w Spółce w pełni zabezpiecza powiązanie poszczególnych zbiorów stanowiących księgi rachunkowe w jedną całość, którą stanowi księga główna, księgi pomocnicze, zestawienie obrotów i sald oraz dziennik,

Dziennik umożliwia uzgodnienie jego obrotów z obrotami sald kont księgi głównej,

Ewidencja księgowa na kontach księgi głównej spełnia następujące zasady:

- zasadę podwójnego księgowania,
- systematycznego i chronologicznego prowadzenia ewidencji na kontach księgi głównej,
- zapewnienia chronologicznego ujęcia zdarzeń gospodarczych, ich kolejną numerację, ciągłość liczenia sum zapisów oraz umożliwia jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi.

Zbiór danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach tworzą: dziennik, księga główna, księgi pomocnicze, zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych oraz wykaz składników aktywów i pasywów. Za równoważne z nimi uważa się odpowiednio zasoby informacyjne rachunkowości, zorganizowane w formie oddzielnych komputerowych zbiorów danych, bazy danych lub wyodrębnionych jej części, bez względu na miejsce ich powstania i przechowywania.

4. Księgi rachunkowe

Księgi rachunkowe Spółki obejmują:

- dziennik,
- konta księgi głównej służące chronologicznemu i systematycznemu ujęciu wszystkich zdarzeń i operacji gospodarczych,
- konta ksiąg pomocniczych,
- zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej,
- zestawienie obrotów i sald kont księgi pomocniczej,
- wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

Konta ksiąg pomocniczych prowadzi się dla:

- środków trwałych oraz środków trwałych w budowie,
- wartości niematerialnych,
- inwestycji długoterminowych i krótkoterminowych
- zapasów,

- rozrachunków z odbiorcami i dostawcami,
- rozrachunków publicznoprawnych,
- rozrachunków z pracownikami i pozostałych,
- środków pieniężnych w kasie,
- operacji sprzedaży,
- kosztów,
- odpisów amortyzacyjnych i umorzeniowych,
- odpisów aktualizujących aktywa,
- ewidencji szczegółowej dla potrzeb podatków,
- rozliczeń międzyokresowych i rezerw,
- innych istotnych dla Spółki składników aktywów i pasywów.

Urządzeniem ewidencyjnym dla środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych jest Ewidencja Środków Trwałych (księga inwentarzowa) z podziałem na grupy środków trwałych, która obejmuje następujące pozycje:

- numer inwentarzowy odrębny dla każdego obiektu,
- datę przyjęcia do użytkowania,
- nazwę (opis) środka trwałego,
- symbol klasyfikacji rodzajowej środka trwałego,
- wartość początkową,
- zmiany wartości następujące w okresie użytkowania,
- roczną stopę amortyzacji,
- roczną i miesięczną kwotę amortyzacji,
- umorzenie dotychczasowe,
- wartość netto,
- datę wycofania z użytkowania i numer dowodu.

5. Dowody księgowe

Dowód księgowy powinien zawierać:

- określenie rodzaju dowodu i jego numer identyfikacyjny,
- określenie stron dokonujących operację,
- opis operacji oraz jej wartość,
- podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów,
- stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych poprzez wskazanie miesiąca oraz sposobu dekretacji, a także podpis osoby odpowiedzialnej za to wskazanie.

Zarząd Spółki wymaga kontroli dowodów księgowych. Dowody księgowe obejmuje się kontrolą merytoryczną, formalną i rachunkową, których celem jest sprawdzenie legalności, rzetelności i prawidłowości zdarzeń i operacji gospodarczych wyrażonych w tych dowodach. Kontrola merytoryczna dokonywana jest przez:

- pracownika danej jednostki organizacyjnej w zakresie celowości zdarzenia, jakie dokumentuje dowód księgowy oraz prawidłowości merytorycznej,
- osobę upoważnioną do wprowadzenia danych do ksiąg rachunkowych w zakresie poprawności udokumentowania zdarzenia pod względem zgodności z przepisami prawa.

Każdy dowód podlegający ujęciu w księgach rachunkowych, po sprawdzeniu powinien zostać zakwalifikowany do ujęcia w księgach rachunkowych przez uprawnioną osobę. Stwierdzenie zakwalifikowania dowodu polega na wskazaniu miesiąca, w którym dokument powinien zostać ujęty w księgach rachunkowych oraz informacji dotyczących miejsca powstania kosztu (projektu), na których operacja winna zostać zaksięgowana.

II. Metody i terminy inwentaryzowania składników aktywów i pasywów

Element Bilansu	Termin Inwentaryzacji	Metoda	Uwagi
AKTYWA TRWAŁE			
1. Środki trwałe (z wyjątkiem gruntów, nieruchomości i środków trwałych w budowie)	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Spis z natury	Może być przeprowadzony w okresie 3 miesięcy przed końcem roku obrotowego i 15 dni po jego rozpoczęciu. W praktyce oznacza to, że spis może trwać od 1 października do 15 stycznia, odnosząc się do stanu na 31 grudnia. Jeśli środki trwałe znajdują się na terenie strzeżonym, spis z natury przeprowadza się raz na 4 lata.
2. Nieruchomości zaliczone do środków trwałych	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego (minimalnie raz na 4 lata)	Spis z natury	Może być przeprowadzony w okresie 3 miesięcy przed końcem roku obrotowego i 15 dni po jego rozpoczęciu. W praktyce oznacza to, że spis może trwać od 1 października do 15 stycznia, odnosząc się do stanu na 31 grudnia. Jeśli środki trwałe znajdują się na terenie strzeżonym, spis z natury przeprowadza się raz na 4 lata.
3. Grunty (stanowiące środki trwałe)	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego (minimalnie raz na 4 lata)	Weryfikacja (porównanie z dokumentami)	Nie podlegają spisowi z natury ze względu na niemożność fizycznego zliczenia.
4. Środki trwałe w budowie	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Weryfikacja (porównanie z dokumentami)	Weryfikacja odbywa się poprzez analizę dokumentacji projektowej, kosztorysów, umów z wykonawcami i faktur.
5. Wartości niematerialne i prawne	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Weryfikacja (porównanie z dokumentami)	Weryfikacja na podstawie umów licencyjnych, aktów notarialnych, decyzji administracyjnych, dowodów wpłaty.
6. Długoterminowe aktywa finansowe (np. udziały, akcje, pożyczki długoterminowe)	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Weryfikacja (porównanie z dokumentami)	W przypadku papierów wartościowych na okaziciela możliwy jest spis z natury.
7. Nieruchomości inwestycyjne (grunty, budynki, budowle)	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego (minimalnie raz na 4 lata)	Spis z natury (w tym dla obiektów na terenie strzeżonym) lub weryfikacja (dla gruntów i obiektów o utrudnionym dostępie)	Jeśli nieruchomość inwestycyjna to grunt, inwentaryzacja odbywa się drogą weryfikacji. Jeśli nieruchomość inwestycyjna znajduje się na terenie strzeżonym, spis z natury może być przeprowadzany raz na 4 lata. W pozostałych przypadkach obowiązuje spis z natury raz w roku w ogólnym terminie inwentaryzacji.
AKTYWA OBROTOWE			
1. Zapasy (materiały, towary, wyroby gotowe, półprodukty)	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Spis z natury	Może być przeprowadzony w okresie 3 miesięcy przed końcem roku obrotowego i 15 dni po jego rozpoczęciu. Jeśli zapasy materiałów, towarów, produktów gotowych i półproduktów znajdują się w strzeżonych składowiskach i objętych ewidencją ilościowo-wartościową spis z natury przeprowadza się raz w ciągu 2 lat.
2. Należności (od odbiorców, pozostałe)	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Potwierdzenie sald (z kontrahentami) lub weryfikacja	Potwierdzenie sald z kontrahentami. Jeśli potwierdzenie jest niemożliwe/nieefektywne, należy przeprowadzić weryfikację na podstawie dokumentów (faktury, umowy, wezwania do zapłaty).

Polityka rachunkowości Grupa Niewiadow – PGM S.A.

3. Krótkoterminowe aktywa finansowe (środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, inne krótkoterminowe aktywa)	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Spis z natury (kasa) / weryfikacja (rachunki bankowe)	Gotówka w kasie: liczenie fizyczne. Rachunki bankowe: porównanie sald z wyciągów bankowych z danymi księgowymi.
4. Rozliczenia międzyokresowe czynne (koszty przyszłych okresów)	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Weryfikacja (porównanie z dokumentami)	Weryfikacja poprawności rozliczeń w czasie.
PASYWA			
1. Kapitał własny	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Weryfikacja (porównanie z dokumentami)	Weryfikacja na podstawie dokumentacji prawnej (umowa spółki, statut, protokoły zgromadzeń akcjonariuszy).
2. Rezerwy na zobowiązania	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Weryfikacja (porównanie z dokumentami)	Weryfikacja na podstawie prognoz, opinii ekspertów, umów, historii zdarzeń.
3. Zobowiązania (wobec dostawców, z tytułu kredytów i pożyczek, pozostałe)	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Potwierdzenie sald (z kontrahentami) lub weryfikacja	Potwierdzenie sald z kontrahentami. Jeśli potwierdzenie jest niemożliwe/nieefektywne, należy przeprowadzić weryfikację na podstawie dokumentów (faktury, umowy, wezwania do zapłaty).
4. Rozliczenia międzyokresowe bierne (przychody przyszłych okresów)	Na ostatni dzień każdego roku obrotowego	Weryfikacja (porównanie z dokumentami)	Weryfikacja poprawności rozliczeń w czasie.

III. Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych

1. Zakładowy plan kont

Zakładowy Plan Kont Spółki zawierający wykaz kont księgi głównej i kont ksiąg pomocniczych oraz opisujący przyjęte przez Spółkę zasady klasyfikacji zdarzeń gospodarczych, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz powiązania kont ksiąg pomocniczych z kontami księgi głównej stanowi Załącznik nr 1 do polityki rachunkowości Spółki.

2. Opis systemu przetwarzania danych (systemu informatycznego)

Opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania został opisany w Załączniku nr 2 do polityki rachunkowości. Spółka korzysta z aktualizowanych przez producenta wersji oprogramowania Microsoft Dynamics NAV.

3. Programowe zasady ochrony danych

Programowe zasady ochrony danych w Spółce, a w szczególności metody zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, określone zostały w wewnętrznych procedurach biura rachunkowego.

4. System ochrony danych Spółki

Programowe zasady ochrony danych w Spółce, a w szczególności metody zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, określone zostały w wewnętrznych procedurach biura rachunkowego.

Fizyczne zabezpieczenie zewnętrzne zapewnia ochronę przed dostępem osób nieupoważnionych do następujących elementów systemu rachunkowości i dokumentacji Spółki:

- sprzętu komputerowego wspomagającego księgowość,
- księgowego systemu informatycznego,
- kopii zapasowych zapisów księgowych,
- zasad rachunkowości,
- ksiąg rachunkowych,
- dowodów księgowych,
- dokumentacji inwentaryzacyjnej,
- sprawozdań finansowych.

Dla prawidłowej ochrony ksiąg rachunkowych stosowane są:

- systematycznie tworzone - rezerwowe kopie zbiorów danych zapisanych na trwałych nośnikach informacji odpornych na zagrożenia,
- programy komputerowe i dane informatycznego systemu rachunkowości chronione przed dostępem osób nieupoważnionych i zniszczeniem poprzez zastosowanie właściwych rozwiązań organizacyjnych i programowych.

5. Okresy przechowywania zbiorów

Poniższe terminy oblicza się od początku roku następującego po roku obrotowym, którego dane zbiory (dokumenty) dotyczą:

- karty wynagrodzeń pracowników bądź ich odpowiedniki - przez okres wymaganego dostępu do tych informacji wynikający z przepisów emerytalnych, rentowych i podatkowych, nie krócej niż 50 lat,
- dowody księgowe dotyczące pożyczek, kredytów, umów handlowych, roszczeń dochodzonych w postępowaniu cywilnym, karnym i podatkowym - przez 5 lat od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym operacje, transakcje i postępowanie zostały ostatecznie zakończone, spłacone, rozliczone lub przedawnione,
- dokumentację przyjętego sposobu prowadzenia rachunkowości - przez okres nie krótszy niż 5 lat od upływu ich ważności,
- dokumenty dotyczące rękojmi i reklamacji - rok po terminie upływu rękojmi lub rozliczeniu reklamacji,

- księgi rachunkowe, dokumenty inwentaryzacyjne i pozostałe dowody księgowe - przez okres 5 lat.

IV. Sprawozdawczość finansowa spółki

1. Zasady sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Spółki jest sporządzane w języku polskim oraz w walucie polskiej, z wartościami wyrażonymi w tysiącach złotych.

Sprawozdanie finansowe jest przygotowywane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR) oraz wymogami Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (w zakresie wymogów formalnych dotyczących sprawozdania finansowego), a także innymi obowiązującymi przepisami prawa i obejmuje:

- sprawozdanie z sytuacji finansowej,
- sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów,
- sprawozdanie z przepływów pieniężnych,
- sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym,
- informację dodatkową zawierającą zasady rachunkowości Spółki oraz noty objaśniające.

W przypadku gdy w sprawozdaniu finansowym za bieżący rok obrotowy lub lata poprzednie nie występują dane dotyczące określonych pozycji sprawozdania finansowego, pozycje te są pomijane zarówno w części liczbowej, jak i opisowej.

Sprawozdanie finansowe jest podpisywane przez osobę odpowiedzialną za prowadzenie ksiąg rachunkowych Spółki oraz przez członków Zarządu Spółki.

Przed zatwierdzeniem roczne sprawozdanie finansowe podlega badaniu przez biegłego rewidenta.

2. Sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

W Spółce sporządza się sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w wariantcie porównawczym.

Ewidencja kosztów prowadzona jest w układzie rodzajowym z wykorzystaniem konta 490 – „Rozliczenie kosztów produkcji”, 491 – „Rozliczenie kosztów ogólnych” oraz układu funkcjonalnego w zespole 5.

3. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Spółka sporządza sprawozdanie z przepływów pieniężnych zgodnie z metodą pośrednią.

4. Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Spółka sporządza sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym na ostatni dzień okresu sprawozdawczego.

V. Przyjęte zasady rachunkowości w stosunku do aktywów i pasywów

1. Instrumenty finansowe

1.1. Klasyfikacja instrumentów finansowych

Spółka klasyfikuje instrumenty finansowe na podstawie modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz oceny przepływów pieniężnych z kontraktu, czyli analizy, czy przepływy pieniężne wynikają wyłącznie ze spłaty kapitału i odsetek. Klasyfikacja obejmuje następujące kategorie:

- **Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:** aktywa utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu, które spełniają wymóg przepływów pieniężnych z kapitału i odsetek (np. należności handlowe, pożyczki udzielone).

- **Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody:** instrumenty dłużne utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych i sprzedaży, spełniające wymóg przepływów pieniężnych z kapitału i odsetek, oraz instrumenty kapitałowe, dla których Spółka nieodwołalnie wybrała wycenę według wartości godziwej przez inne całkowite dochody bez przeklasyfikowania zysków/strat do wyniku finansowego.
- **Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy:** instrumenty niespełniające kryteriów zamortyzowanego kosztu lub wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym instrumenty pochodne oraz akcje i udziały przeznaczone do obrotu.
- **Zobowiązania finansowe:** zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z wyjątkiem instrumentów pochodnych, które są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

1.2. Początkowe ujęcie

W momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia aktywa i zobowiązania finansowe według wartości godziwej. Dla instrumentów niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wartość godziwa jest powiększana o koszty transakcji bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji instrumentu.

1.3. Wycena po początkowym ujęciu

Po początkowym ujęciu instrumenty finansowe są wyceniane w następujący sposób:

- **Zamortyzowany koszt:** aktywa i zobowiązania finansowe spełniające kryteria zamortyzowanego kosztu są wyceniane przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Obejmuje to należności handlowe, pożyczki oraz zobowiązania z tytułu dostaw i usług.
- **Wartość godziwa przez inne całkowite dochody:** są to aktywa finansowe utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i sprzedaż aktywów finansowych, a charakterystyka umowy dotyczącej tych aktywów finansowych przewiduje powstawanie przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek. Instrumenty dłużne są wyceniane według wartości godziwej, z zyskami/stratami ujmowanymi w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem odsetek, odpisów z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, które wpływają na wynik finansowy. Instrumenty kapitałowe są wyceniane według wartości godziwej, a zmiany wartości ujmowane są w innych całkowitych dochodach, które nie są przeklasyfikowane do wyniku finansowego, z wyjątkiem przychodów z tytułu otrzymanych dywidend.
- **Wartość godziwa przez wynik finansowy:** instrumenty pochodne oraz akcje i udziały przeznaczone do obrotu są wyceniane według wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym okresu sprawozdawczego. Zyski lub straty wynikające z wyceny pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują również przychody z tytułu odsetek i dywidendy.

1.4. Uproszczenia w wycenie

Spółka stosuje uproszczone podejście do wyceny krótkoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, gdy nie prowadzi to do istotnego zniekształcenia informacji finansowych (np. należności i zobowiązania z terminem zapadalności do 12 miesięcy). W takich przypadkach:

- aktywa finansowe są wyceniane w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszonej o oczekiwaną stratę kredytową,
- zobowiązania finansowe są wyceniane w kwocie wymaganej zapłaty.

1.5. Utrata wartości aktywów finansowych

Spółka stosuje modele oczekiwanych strat kredytowych do szacowania utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub model wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody dla instrumentów dłużnych. Stosowane są dwa podejścia:

Model ogólny

Model ogólny jest stosowany dla aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (innych niż należności handlowe) oraz dla instrumentów dłużnych wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Spółka:

- Monitoruje zmiany ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia.
- Klasyfikuje aktywa do jednego z trzech etapów:
 - **Etap 1:** aktywa bez istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia – oczekiwane straty kredytowe szacowane dla 12-miesięcznego horyzontu.
 - **Etap 2:** aktywa z istotnym wzrostem ryzyka kredytowego, ale bez obiektywnych dowodów utraty wartości – oczekiwane straty kredytowe szacowane dla całego okresu życia instrumentu.
 - **Etap 3:** aktywa z obiektywnymi dowodami utraty wartości (np. niewypłacalność kontrahenta) – oczekiwane straty kredytowe szacowane dla całego okresu życia instrumentu, z odsetkami naliczanymi od wartości netto.
- Odpisy aktualizujące są odwracane w przypadku poprawy jakości kredytowej, jeśli kwota odwrócenia nie przekracza wcześniej ujętego odpisu.

Model uproszczony

Model uproszczony jest stosowany dla należności handlowych oraz pozostałych należności. Spółka szacuje oczekiwane straty kredytowe w horyzoncie całego okresu życia instrumentu, bez monitorowania zmian ryzyka kredytowego. Szacunki oczekiwanych strat kredytowych uwzględniają:

- dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane o bieżące warunki,
- informacje prospektywne, w tym prognozy makroekonomiczne i kwotowania rynkowe prawdopodobieństwa niewypłacalności.

Metodyka szacowania oczekiwanych strat kredytowych

Spółka stosuje następujące metody szacowania oczekiwanych strat kredytowych:

- **matryce przejścia:** dla należności handlowych, oparte na historycznych wzorcach płatności i niewypłacalności;
- **modele statystyczne:** dla innych aktywów finansowych, uwzględniające parametry prawdopodobieństwa niewypłacalności, straty w przypadku niewypłacalności oraz ekspozycję na ryzyko;
- **informacje prospektywne:** uwzględniane poprzez korekty parametrów na podstawie prognoz rynkowych i makroekonomicznych (np. stopy bezrobocia, PKB).

1.6. Ustalenie wartości godziwej

Spółka ustala wartość godziwą zgodnie z MSSF 13, definiując ją jako cenę, która zostałaby uzyskana w transakcji sprzedaży aktywa lub zapłacona za przeniesienie zobowiązania w zwykłej transakcji między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Wycena opiera się na następujących zasadach:

- **Hierarchia wartości godziwej:**
 - **Poziom 1:** ceny notowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla identycznych aktywów lub zobowiązań.
 - **Poziom 2:** dane wejściowe inne niż ceny notowane poziomu 1, które są bezpośrednio lub pośrednio obserwowalne (np. ceny podobne aktywa na aktywnych rynkach, dane rynkowe dla stóp procentowych).
 - **Poziom 3:** dane nieobserwowalne, oparte na założeniach uczestników rynku, uwzględniających ryzyko.

- **Aktywny rynek:** rynek uznaje się za aktywny, gdy transakcje dla danego aktywa lub zobowiązania odbywają się z wystarczającą częstotliwością i wolumenem, aby zapewnić bieżące informacje o cenach.
- **Wycena instrumentów pochodnych:** wykorzystywane są modele wyceny (np. Black-Scholes, modele dyskontowania przepływów pieniężnych) oparte na obserwowalnych danych rynkowych, takich jak kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe zmienności.

Spółka maksymalizuje wykorzystanie obserwowalnych danych wejściowych i minimalizuje użycie danych nieobserwowalnych. W przypadku wyceny poziomu 3, Spółka ujawnia kluczowe założenia i ich wpływ na wartość godziwą.

1.7. Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń. Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane w wyniku finansowym okresu sprawozdawczego.

1.8. Profesjonalny osąd

Zarząd Spółki dokonuje profesjonalnego osądu w następujących obszarach:

- **klasyfikacja instrumentów finansowych:** na podstawie modelu biznesowego (utrzymanie do zapadalności, sprzedaż, czy kombinacja) oraz oceny przepływów pieniężnych z kontraktu;
- **szacowanie oczekiwanych strat kredytowych:** określenie istotnego wzrostu ryzyka kredytowego, założeń prospektywnych oraz parametrów modeli statystycznych;
- **wycena wartości godziwej:** wybór odpowiednich modeli wyceny i założeń dla danych nieobserwowalnych. Osądy są dokumentowane i oparte na danych rynkowych, analizach wewnętrznych oraz najlepszych praktykach.

1.9. Ujawnienia

Spółka nie ujawnia wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w zamortyzowanym koszcie, ponieważ korzysta ze zwolnienia wynikającego z MSSF 7.29, który wskazuje, że „ujawnianie informacji o wartości godziwej nie jest wymagane, gdy wartość bilansowa jest zasadniczo zbliżona do wartości godziwej, np. w przypadku instrumentów finansowych takich jak krótkoterminowe należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług”.

2. Inwestycje w udziały i akcje

2.1. Inwestycje w jednostkach zależnych

Jednostka zależna: podmiot kontrolowany przez Spółkę. Kontrola ma miejsce wówczas, gdy Spółka jest narażona na zmienne wyniki z tytułu swojego zaangażowania w dany podmiot lub ma do nich prawa i jest w stanie wpływać na te wyniki poprzez sprawowanie władzy nad tym podmiotem.

Inwestycje w jednostkach zależnych: aktywa finansowe w postaci udziałów lub akcji posiadanych przez Spółkę w jednostkach, nad którymi sprawuje ona kontrolę.

Inwestycje w jednostkach zależnych ujmowane są w księgach rachunkowych Spółki w momencie, w którym Spółka uzyskuje nad nimi kontrolę. W momencie początkowego ujęcia inwestycje w jednostkach zależnych wyceniane są według ceny nabycia. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu udziałów lub akcji oraz wszelkie koszty bezpośrednio związane z transakcją, takie jak opłaty prawne, prowizje maklerskie i inne koszty transakcyjne.

Późniejsza wycena

Spółka przyjmuje jako politykę rachunkowości wycenę inwestycji w jednostkach zależnych w swoim jednostkowym sprawozdaniu finansowym według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Oznacza to, że po początkowym ujęciu wartość bilansowa inwestycji pozostaje na poziomie ceny nabycia, chyba że wystąpią przesłanki wskazujące na utratę wartości.

Spółka nie stosuje wyceny według wartości godziwej ani metody praw własności dla tego typu inwestycji w sprawozdaniu jednostkowym.

Utrata wartości

Na każdy dzień sprawozdawczy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na możliwą utratę wartości inwestycji w jednostce zależnej. Przesłanki takie mogą obejmować m.in.:

- znaczące trudności finansowe jednostki zależnej,
- niekorzystne i znaczące zmiany w otoczeniu technologicznym, rynkowym, gospodarczym lub prawnym, w którym działa jednostka zależna,
- spadek wartości rynkowej inwestycji poniżej jej wartości bilansowej.

W przypadku zidentyfikowania takich przesłanek, Spółka przeprowadza test na utratę wartości zgodnie z wymogami MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. Odpis z tytułu trwałej utraty wartości jest ujmowany w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w okresie, w którym został zidentyfikowany. Odpis ten obniża wartość bilansową inwestycji.

2.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Jednostka stowarzyszona: podmiot, na który Spółka wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nim kontroli ani współkontroli.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane w księgach rachunkowych Spółki w momencie nabycia, a ich początkowa wartość odpowiada cenie nabycia.

Późniejsza wycena

Po początkowym ujęciu, inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w bilansie Spółki w cenie nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Spółka nie koryguje wartości bilansowej inwestycji o swój udział w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej.

Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że wartość inwestycji w jednostce stowarzyszonej mogła trwale utracić wartość. Przesłanki te mogą obejmować m.in. znaczące pogorszenie wyników finansowych jednostki stowarzyszonej, utratę kluczowych klientów lub znaczące spadki wartości rynkowej jej akcji.

2.3. Pozostałe akcje i udziały

Pozostałe akcje i udziały to inwestycje nie stanowiące inwestycji w jednostkach zależnych oraz inwestycji w jednostkach stowarzyszonych.

Inwestycje w jednostkach pozostałych są ujmowane w księgach rachunkowych Spółki w momencie nabycia, a ich początkowa wartość godziwa odpowiada cenie nabycia. Spółka w momencie zakupu dokonuje klasyfikacji wyceny nabytych pozostałych akcji i udziałów. Zasady klasyfikacji instrumentów finansowych opisano w punkcie 1.1. „Klasyfikacja instrumentów finansowych”.

Późniejsza wycena

Sposób ujęcia skutków tej wyceny zależy od klasyfikacji dokonanej w momencie zakupu. Spółka wycenia inwestycje w pozostałe akcje i udziały w wartości godziwej:

- przez wynik finansowy – domyślna metoda, stosowana do wszystkich inwestycji kapitałowych, z wyjątkiem tych, dla których dokonano nieodwołalnego wyboru wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody; wszelkie zmiany wartości godziwej (zarówno wzrosty, jak i spadki) są na bieżąco ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, co wpływa bezpośrednio na wynik finansowy netto Spółki w danym okresie;

- w wartości godziwej przez inne całkowite dochody – opcjonalna, nieodwołalna decyzja, którą można podjąć tylko w momencie zakupu dla inwestycji, która nie jest przeznaczona do obrotu; zmiany wartości godziwej nie wpływają na wynik finansowy netto. Są one ujmowane w innych całkowitych dochodach i gromadzone w kapitale własnym w ramach pozycji „Pozostałe kapitały rezerwowe”. Po sprzedaży danej inwestycji, zgromadzony w kapitale zysk lub strata z wyceny nigdy nie jest przenoszony do sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

3. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz o odpisy z tytułu utraty wartości.

Każdorazowo Spółka ocenia, czy dana wartość niematerialna ma ograniczony czy nieokreślony okres użytkowania.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości.

Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujemuje się w wyniku w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okres i stawkę amortyzacji ustala się na dzień przyjęcia wartości niematerialnej do używania. Odzwierciedlają one przewidywany okres ekonomicznej użyteczności danego składnika aktywów oraz podlegają okresowej weryfikacji. Amortyzacji dokonuje się metodą liniową. Spółka przyjmuje, że dla poszczególnych grup wartości niematerialnych okresy te mieszczą się w następujących przedziałach:

- nabyte prawa majątkowe, licencje i koncesje – od 2 do 5 lat, lub przez okres ich obowiązywania jeśli jest wskazany,
- pozostałe wartości niematerialne i prawne – od 2 do 5 lat,
- koszty zakończonych prac rozwojowych – są amortyzowane metodą liniową przez przewidywany okres ich ekonomicznej przydatności; w przypadku, gdy niemożliwe jest wyodrębnienie wytworzonego we własnym zakresie składnika aktywów, koszty prac rozwojowych są ujmowane w wyniku w okresie, w którym zostały poniesione.

Koszty prac badawczych nie podlegają aktywowaniu i są prezentowane w wyniku jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.

Wyniki wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w wyniku w momencie ich usunięcia ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do wyniku w momencie poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia, pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania korzyści z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

W celu poprawnej identyfikacji prac rozwojowych Spółka odróżnia je od prac badawczych.

Według MSR 38 prace badawcze są nowatorskim i zaplanowanym poszukiwaniem rozwiązań podjętym z zamiarem zdobycia i przyswojenia nowej wiedzy naukowej i technicznej. Do przykładowych prac badawczych zgodnie z MSR 38 kwalifikuje się:

- działania zmierzające do zdobycia nowej wiedzy;
- poszukiwanie, ocenę końcową i selekcję sposobu wykorzystania rezultatów prac badawczych lub wiedzy innego rodzaju;
- poszukiwanie alternatywnych materiałów, urządzeń, produktów, procesów systemów lub usług;
- formułowanie, projektowanie i ocenę końcową selekcję nowych lub udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów, systemów lub usług.

Spółka wytwarzając we własnym zakresie składniki aktywów niematerialnych przyporządkowuje nakłady odpowiednio do prac badawczych bądź rozwojowych.

Jeżeli Spółka nie jest w stanie wyodrębnić etapu prac badawczych od etapu prac rozwojowych, to całość poniesionych kosztów traktuje jako koszty etapu prac badawczych. Skutkuje to obciążeniem wyniku okresu, w którym koszty te zostały poniesione.

Nakłady poniesione w trakcie prac rozwojowych ujmują się w koszty w momencie ich poniesienia bądź odnosi się na wartości niematerialne, w zależności od spełnienia kryteriów ich aktywowania.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych (lub realizacji etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) ujmują się wtedy i tylko wtedy, gdy Spółka jest w stanie udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży;
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży;
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi jednostka może udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub - jeśli składnik ma być użytkowany przez jednostkę - użyteczność składnika wartości niematerialnych;
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Gdy nakłady na prace rozwojowe spełnią powyższe warunki, ponoszone nakłady są aktywowane i wykazane jako składnik wartości niematerialnych w Spółce „prace rozwojowe w toku” lub „prace rozwojowe zakończone”.

Zgodnie z MSR 38 koszt wytworzenia obejmuje wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo. Nakłady te obejmują:

- nakłady na materiały i usługi wykorzystane lub zużyte przy wytwarzaniu składnika wartości niematerialnych,
- koszty z tytułu świadczeń pracowniczych wynikające bezpośrednio z wytworzenia składnika wartości niematerialnych,
- opłaty za rejestrację tytułu prawnego,

- amortyzację patentów i licencji, które są wykorzystywane przy wytwarzaniu składnika wartości niematerialnych.

Prace rozwojowe w toku (w realizacji)

Rozpoczęcie pracy rozwojowej dokumentowane jest otwarciem karty projektu. Na podstawie tej dokumentacji wyznaczony zostaje moment, od którego wydatki w danym projekcie traktowane są jako prace rozwojowe w realizacji i podlegają kapitalizacji w aktywach bilansu, w pozycji wartości niematerialne, analitycznie w pozycji „prace rozwojowe w toku”.

Pozycja ta nie podlega amortyzacji, ale podlega testom na utratę wartości.

Prace rozwojowe zakończone

Projekt prac rozwojowych podlega zamknięciu, jeżeli spełnione zostały poniższe kryteria:

- zrealizowano zakres prac wynikających z karty projektu,
- zrezygnowano z kontynuowania pracy, nakłady spisywane są wtedy w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych okresu.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka ocenia czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości aktywów z tytułu prac rozwojowych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, przeprowadzany jest odpowiedni test. Jeśli wartość bilansowa testowanych aktywów przekracza ich wartość odzyskiwalną wówczas tworzony jest odpowiedni odpis aktualizujący.

Szacunki

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pojedynczych składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. W ramach analizy wystąpienia przesłanek analizowane są zarówno czynniki zewnętrzne – w tym przede wszystkim otoczenie makroekonomiczne, jak również wewnętrzne – w tym decyzje strategiczne, aktualne projekcje finansowe i plany operacyjne. Wystąpienie przesłanki wskazującej na możliwość utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej.

4. Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe są wykazywane w cenie nabycia (powiększonej o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania) lub koszcie wytworzenia, pomniejszonym o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe są amortyzowane liniowo, począwszy od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dany środek został przyjęty do użytkowania. Stawki amortyzacji wynikają z okresów ekonomicznej użyteczności aktywów. Środki trwałe, z wyjątkiem gruntów, są amortyzowane liniowo przez szacowany okres ich ekonomicznej użyteczności.

Każdorazowo, po wykonaniu modernizacji, koszt modernizacji ujmowany jest w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli kryteria ujmowania są spełnione. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik w momencie ich poniesienia.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści ekonomiczne wynikające z dalszego użytkowania lub sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej, obliczone jako różnica między wpływami ze sprzedaży a wartością bilansową usuwanego składnika aktywów, ujmowane są w wyniku okresu, w którym dokonywana jest operacja gospodarcza, w pozostałych kosztach lub przychodach operacyjnych.

Polityka rachunkowości Grupa Niewiadów – PGM S.A.

Na dzień przyjęcia środka trwałego do używania ustala się okres jego ekonomicznej użyteczności, który podlega okresowej weryfikacji. Spółka przyjmuje, że dla poszczególnych grup środków trwałych okresy te mieszczą się w następujących przedziałach:

- budynki i lokale - okres amortyzacji wynosi: od 10 do 40 lat,
- budowle - okres amortyzacji wynosi: od 10 do 25 lat,
- urządzenia techniczne i maszyny – okres amortyzacji wynosi: od 3 do 10 lat,
- środki transportu – okres amortyzacji wynosi: od 2,5 roku do 5 lat.
- inne środki trwałe – okres amortyzacji wynosi: od 3 do 5 lat.

Jednostka klasyfikuje składnik aktywów trwałych (lub grupę) jako przeznaczony do sprzedaży, jeśli jego wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie. Spółka wycenia składnik aktywów trwałych (lub grupę) zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży w kwocie niższej z dwóch: jego wartości bilansowej albo wartości godziwej, pomniejszonej o koszty zbycia.

Szacunki

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu rzeczowych aktywów trwałych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pojedynczych składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. W ramach analizy wystąpienia przesłanek analizowane są zarówno czynniki zewnętrzne – w tym przede wszystkim otoczenie makroekonomiczne, jak również wewnętrzne – w tym decyzje strategiczne, aktualne projekcje finansowe i plany operacyjne. Wystąpienie przesłanki wskazującej na możliwość utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej.

5. Leasing

W momencie zawarcia nowej umowy, Spółka ocenia, czy umowa jest leasingiem lub czy zawiera leasing. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Aby ocenić, czy na podstawie zawartej umowy przekazuje się prawo sprawowania kontroli nad użytkowaniem danego składnika aktywów przez dany okres, Spółka ocenia, czy przez cały okres użytkowania dysponuje łącznie następującymi prawami:

- prawem do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów oraz
- prawem do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów.

Jeżeli Spółka ma prawo do sprawowania kontroli nad użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów jedynie przez część okresu obowiązywania umowy, umowa zawiera leasing w odniesieniu do tej części okresu.

Spółka stosuje jednolite podejście do ujmowania i wyceny wszystkich leasingów, z wyjątkiem leasingów krótkoterminowych (do 12 mcy) oraz leasingów aktywów o niskiej wartości. Za aktywo niskocenne uznaje się aktywo, którego jednostkowa wartość początkowa jest na tyle niska, że jego ujęcie w bilansie jako „aktywa z tytułu praw do użytkowania” nie ma istotnego wpływu na obraz sytuacji finansowej jednostki oraz którego wartość początkowa nie przekracza 5 000 USD (lub ekwiwalentu w walucie funkcjonalnej jednostki według kursu wymiany na dzień oceny). Nawet jeśli pojedyncze aktywo spełnia próg wartości, Spółka ocenia, czy duża liczba takich aktywów w ramach jednej lub wielu umów leasingu może łącznie mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

Prawa wynikające z umów leasingu, najmu, dzierżawy oraz innych umów, które spełniają definicję leasingu zgodnie z wymogami MSSF 16 są ujmowane jako aktywa z tytułu praw do użytkowania w ramach aktywów trwałych oraz drugostronnie jako zobowiązania z tytułu leasingu.

5.1. Aktywa z tytułu praw do użytkowania

Spółka rozpoznaje aktywa z tytułu praw do użytkowania w dacie rozpoczęcia leasingu (tj. dzień, kiedy bazowy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania).

W dacie rozpoczęcia Spółka wycenia składnik aktywów z tytułu praw do użytkowania według kosztu.

Koszt składnika aktywów z tytułu praw do użytkowania obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez Spółkę, oraz
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez Spółkę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów.

O ile Spółka nie ma wystarczającej pewności, że na koniec okresu leasingu uzyska tytuł własności przedmiotu leasingu, ujęte aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane metodą liniową przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania lub okres leasingu.

Późniejsza wycena

W celu zastosowania modelu kosztu Spółka wycenia składnik aktywów z tytułu praw do użytkowania według kosztu:

- pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i łączne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, oraz
- skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu nieskutkującej koniecznością ujęcia odrębnego składnika leasingu.

Szacunki

Okres amortyzacji aktywów z tytułu przekształconych zgodnie z MSSF 16 umów odpowiada okresowi trwania umowy. Zgodnie z MSSF 16, jeśli umowa leasingu nie ma określonego czasu trwania (np. jest to umowa na czas nieokreślony), Spółka ustala okres leasingu na podstawie profesjonalnego osądu, uwzględniając zarówno okres, który można racjonalnie przewidzieć, jak i okoliczności ekonomiczne.

Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pojedynczych składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. W ramach analizy wystąpienia przesłanek analizowane są zarówno czynniki zewnętrzne – w tym przede wszystkim otoczenie makroekonomiczne, jak również wewnętrzne – w tym decyzje strategiczne, aktualne projekcje finansowe i plany operacyjne. Wystąpienie przesłanki wskazującej na możliwość utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej.

5.2. Zobowiązania z tytułu leasingu

W dacie rozpoczęcia leasingu Spółka wycenia zobowiązania z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie.

Opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują:

- stałe opłaty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka skorzysta z opcji kupna,
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, chyba że można z wystarczającą pewnością założyć, że Spółka nie skorzysta z opcji wypowiedzenia.

Polityka rachunkowości Grupa Niewiadów – PGM S.A.

Opłaty zmienne, które nie zależą od indeksu lub stawki nie są wliczane do wartości zobowiązania z tytułu leasingu. Opłaty te są ujmowane w rachunku wyników w okresie zaistnienia zdarzenia, które powoduje ich wymagalność.

Przy obliczaniu wartości bieżącej opłat leasingowych Spółka stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy w dniu rozpoczęcia leasingu, jeżeli stopy procentowej leasingu nie można z łatwością ustalić.

Ustalenie krańcowej stopy leasingobiorcy

Krańcowe stopy procentowe zostały określone jako suma:

- stopy wolnej od ryzyka (risk free rate), wyznaczonej na bazie IRS (Interest Rate Swap) zgodnie z okresem zapadalności stopy dyskonta i odpowiedniej stopy bazowej dla danej waluty, oraz
- premii za ryzyko kredytowe Spółki w oparciu o marżę kredytową.

Późniejsza wycena

Po dacie rozpoczęcia Spółka wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych oraz
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

Spółka aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu z powodu ponownej oceny, gdy zaistnieje istotna zmiana w przyszłych opłatach leasingowych wynikająca ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia opłat, gdy zmieni się kwota, której zapłaty Spółka oczekuje w ramach gwarantowanej wartości końcowej lub jeżeli Spółka zmieni ocenę prawdopodobieństwa skorzystania z opcji kupna, przedłużenia lub wypowiedzenia leasingu.

Aktualizacja zobowiązania z tytułu leasingu koryguje również wartość składnika aktywów z tytułu praw do użytkowania. Jeżeli wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu praw do użytkowania została zmniejszona do zera, dalsze zmniejszenie wyceny zobowiązania z tytułu leasingu Spółka ujmuje w zysku lub stracie.

Profesjonalny osąd

W zakresie umów, w których Spółka jest leasingobiorcą, gdy ocena czy umowa zawiera leasing nie jest jednoznaczna, Spółka dokonuje profesjonalnego osądu w zakresie czy definicja leasingu zgodnie z MSSF 16 jest spełniona.

6. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Zgodnie z MSSF 5 Spółka dokonuje klasyfikacji składników aktywów trwałych jako przeznaczonych do sprzedaży, gdy spełnione zostaną wszystkie poniższe warunki (MSSF 5 pkt 6-12):

- składniki aktywów są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie,
- sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, co oznacza, że:
 - spółka jest zdecydowana do wypełniania planu sprzedaży,
 - istnieją nabywcy lub aktywny program ich znalezienia,
 - składniki aktywów są oferowane na sprzedaż po cenie racjonalnej w stosunku do ich obcej wartości godziwej,
 - sprzedaż zostanie zakończona w ciągu 12 miesięcy od momentu uznania składników aktywów za aktywo przeznaczone do sprzedaży.

Od momentu uznania aktywa za środek trwały do sprzedaży Spółka zaprzestaje jego amortyzacji.

Spółka wycenia składniki aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży albo w wartości bilansowej albo w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty sprzedaży – w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oddzielnie od innych aktywów oraz w pojedynczych kwotach (MSSF 5 pkt 38).

W momencie gdy Spółka uzna składniki aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży prezentuje w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów oddzielnie wynik z działalności zaniechanej po uwzględnieniu obciążeń podatkowych.

6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowany jest w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice i straty.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku wyceniane są z zastosowaniem stawki podatkowej, która według przewidywań będzie obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany, przyjmując za podstawę stawkę podatkową (i przepisy podatkowe) obowiązującą i uchwaloną na dzień bilansowy.

Szacunki

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu w części, w jakiej przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku.

7. Zapasy

Zapasy obejmują:

- produkty gotowe, towary lub materiały przechowywane w celu sprzedaży w toku normalnej działalności,
- produkty w toku produkcji,
- surowce i materiały przeznaczone do wykorzystania w procesie produkcyjnym lub świadczenia usług.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości:

- kosztu zakupu lub kosztu wytworzenia,
- ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania.

Koszt zakupu obejmuje cenę zakupu, cła importowe i inne podatki (niepodlegające zwrotowi), koszty transportu, załadunku i rozładunku oraz inne koszty bezpośrednio związane z nabyciem zapasów.

Koszt wytworzenia obejmuje koszty bezpośrednie, takie jak materiały i robocizna, systematycznie alokowane koszty pośrednie stałe i zmienne związane z produkcją. W skład kosztu wytworzenia nie ujmuje się kosztów zarządu, kosztów sprzedaży oraz kosztów finansowania zewnętrznego, chyba że są one bezpośrednio związane z wytworzeniem zapasów.

Cena sprzedaży netto jest szacowana jako cena sprzedaży w normalnym toku działalności pomniejszona o szacowane koszty ukończenia i koszty niezbędne do dokonania sprzedaży.

Do wyceny zapasów Spółka stosuje metodę pierwsze weszło, pierwsze wyszło (FIFO).

Szacunki

Na każdy dzień bilansowy zapasy są oceniane pod kątem utraty wartości. Jeśli cena sprzedaży netto jest niższa od kosztu, tworzy się odpis aktualizujący do poziomu ceny sprzedaży netto. Odpisy aktualizujące są ujmowane w rachunku zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji kosztów działalności operacyjnej (pozostałe koszty operacyjne).

8. Należności z tytułu dostaw i usług

Należności handlowe to kwoty należne od klientów z tytułu sprzedaży produktów, towarów lub usług w ramach zwykłej działalności gospodarczej Spółki, wynikające z umów z klientami w rozumieniu MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”. Obejmują one należności z tytułu dostaw i usług, faktury do wystawienia oraz inne należności krótkoterminowe związane z działalnością operacyjną.

Polityka rachunkowości Grupa Niewiadów – PGM S.A.

Spółka klasyfikuje należności handlowe jako aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Klasyfikacja ta opiera się na:

- **modelu biznesowym:** należności handlowe są utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu (spłaty należności przez klientów),
- **ocenie przepływów pieniężnych z kontraktu:** przepływy pieniężne z należności handlowych wynikają wyłącznie z spłaty kapitału (kwoty należności) i, w stosownych przypadkach, odsetek za opóźnienie w płatności.

Należności z tytułu odstaw i usług, których termin płatności nie przekracza 12 miesięcy są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa obrotowe.

Początkowe ujęcie

Należności handlowe są ujmowane w momencie, gdy Spółka uzyskuje prawo do wynagrodzenia w zamian za przeniesienie produktów, towarów lub usług na klienta, zgodnie z MSSF 15. Początkowe ujęcie następuje w kwocie wynagrodzenia transakcyjnego, do którego Spółka ma prawo zgodnie z umową, skorygowanej o:

- **znaczące składniki finansowania:** jeśli termin płatności należności przekracza 12 miesięcy, wynagrodzenie jest dyskontowane do wartości bieżącej przy użyciu stopy procentowej odzwierciedlającej ryzyko kredytowe klienta,
- **wynagrodzenie zmienne:** jeśli wynagrodzenie obejmuje zmienne składniki (np. rabaty, premie), jest szacowane zgodnie z MSSF 15 i ujmowane w zakresie, w którym jest wysoce prawdopodobne, że nie nastąpi istotna korekta przychodów.

W przypadku krótkoterminowych należności handlowych (z terminem zapadalności do 12 miesięcy), Spółka stosuje uproszczenie i nie dyskontuje kwoty wynagrodzenia, jeśli efekt dyskonta jest nieistotny.

Wycena po początkowym ujęciu

Po początkowym ujęciu należności handlowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem krótkoterminowych należności, które są wyceniane w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszonej o odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. Wycena obejmuje:

- **kapitał należności:** kwota należna od klienta,
- **odsetki:** w przypadku należności długoterminowych lub opóźnień w płatności, odsetki są naliczane według efektywnej stopy procentowej, jeśli są istotne,
- **oczekiwane straty kredytowe:** szacowane zgodnie z modelem uproszczonym MSSF 9, opisanym w sekcji V.1.5. „Utrata wartości aktywów finansowych”.

Utrata wartości należności handlowych

Spółka stosuje model uproszczony do szacowania oczekiwanych strat kredytowych dla należności handlowych, zgodnie z MSSF 9. Model ten zakłada szacowanie oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie całego okresu życia należności, bez konieczności monitorowania zmian ryzyka kredytowego.

Odwracanie odpisu

Odpisy aktualizujące z tytułu oczekiwanych strat kredytowych są odwracane, jeśli poprawa jakości kredytowej klienta (np. spłata zaległości, poprawa sytuacji finansowej) wskazuje, że oczekiwana strata kredytowa jest niższa niż wcześniej oszacowana. Kwota odwrócenia nie może przekraczać wcześniej ujętego odpisu

Trwałe odpisywanie należności

Należności handlowe są odpisywane (usuwane z bilansu), gdy nie ma uzasadnionych oczekiwań ich odzyskania, np. w przypadku upadłości klienta lub przedawnienia. Odpisywanie następuje po analizie indywidualnej i jest ujmowane w wyniku finansowym okresu sprawozdawczego.

Szacunki

Zarząd Spółki dokonuje profesjonalnego osądu w następujących obszarach:

- **szacowanie wynagrodzenia zmiennego:** określenie kwoty wynagrodzenia zgodnie z MSSF 15,
- **szacowanie oczekiwanych strat kredytowych:** wybór założeń do matryc przejścia, parametrów prawdopodobieństwa braku zapłaty na bazie danych historycznych, należności obciążonych ryzykiem straty oraz korekt prospektywnych.
- **dyskontowanie należności:** określenie, czy efekt dyskonta jest istotny dla krótkoterminowych należności.

Osądy są dokumentowane i oparte na danych historycznych, analizach rynkowych oraz najlepszych praktykach rachunkowości.

9. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują:

- **środki pieniężne:** gotówka w kasie oraz depozyty płatne na żądanie, dostępne bez ograniczeń (np. środki na rachunkach bankowych).
- **ekwiwalenty środków pieniężnych:** krótkoterminowe, wysoce płynne inwestycje, które spełniają następujące kryteria:
 - są łatwo wymienialne na znaną kwotę środków pieniężnych,
 - podlegają nieznacznemu ryzyku zmiany wartości,
 - mają pierwotny termin zapadalności nie dłuższy niż 3 miesiące od daty nabycia (np. lokaty).

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty nie obejmują inwestycji, które są ograniczone w użyciu (np. zablokowane depozyty zabezpieczające) lub mają termin zapadalności przekraczający 3 miesiące.

Środki pieniężne zgromadzone na rachunkach VAT Spółka klasyfikuje jako środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, z uwagi na występujące ograniczenia regulacyjne w zakresie regulowania bieżących zobowiązań za pomocą środków zgromadzonych na tych rachunkach, jak również zasilania nimi pozostałych rachunków bieżących (konieczne złożenie odpowiedniego wniosku do Urzędu Skarbowego).

Spółka klasyfikuje środki pieniężne i ich ekwiwalenty jako aktywa finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu, zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Klasyfikacja opiera się na:

- **modelu biznesowym:** środki pieniężne i ekwiwalenty są utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu (spłaty kapitału),
- **ocenie przepływów pieniężnych z kontraktu:** przepływy pieniężne wynikają wyłącznie z spłaty kapitału i, w stosownych przypadkach, odsetek (np. od lokat bankowych).

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa obrotowe.

Początkowe ujęcie

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są ujmowane w momencie, gdy Spółka uzyskuje kontrolę nad tymi aktywami, np. w chwili otrzymania gotówki, wpłaty na rachunek bankowy lub nabycia ekwiwalentu środków pieniężnych. Początkowe ujęcie następuje w kwocie nominalnej, która odzwierciedla wartość godziwą tych aktywów w momencie ujęcia, powiększoną o koszty transakcji bezpośrednio przypisane do nabycia (jeśli mają zastosowanie).

Wycena po początkowym ujęciu

Po początkowym ujęciu środki pieniężne i ich ekwiwalenty są wyceniane według amortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. W praktyce, ze względu na krótkoterminowy charakter tych aktywów i brak istotnych różnic między wartością nominalną a wartością bieżącą, wycena zwykle odpowiada kwocie nominalnej, pomniejszonej o odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych, jeśli ryzyko kredytowe jest istotne.

Środki pieniężne w walutach obcych

Środki pieniężne i ekwiwalenty denominowane w walutach obcych są przeliczane na walutę funkcjonalną Spółki przy użyciu kursu wymiany na dzień bilansowy. Różnice kursowe wynikające z przeliczenia lub rozliczenia tych

aktywów są ujmowane w wyniku finansowym okresu sprawozdawczego jako zyski lub straty z tytułu różnic kursowych.

Utrata wartości

Spółka ocenia ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami. Zgodnie z MSSF 9, stosowany jest model ogólny do szacowania oczekiwanych strat kredytowych:

- **Etap 1:** dla środków pieniężnych i ekwiwalentów o niskim ryzyku kredytowym (np. depozyty w bankach o wysokim ratingu kredytowym), oczekiwane straty kredytowe szacuje się dla 12-miesięcznego horyzontu;
- **Etap 2 lub 3:** w przypadku istotnego wzrostu ryzyka kredytowego (np. pogorszenie sytuacji finansowej banku) lub obiektywnych dowodów utraty wartości, oczekiwane straty kredytowe szacuje się dla całego okresu życia aktywa. W praktyce oczekiwane straty kredytowe dla środków pieniężnych i ekwiwalentów jest zwykle nieistotne, jeśli są one utrzymywane w instytucjach o wysokim ratingu kredytowym. Odpisy aktualizujące są odwracane, jeśli ryzyko kredytowe ulegnie zmniejszeniu.

10. Pozostałe aktywa finansowe

Spółka w ramach danej pozycji prezentuje aktywa finansowe inne niż dotyczące należności handlowych, środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz inwestycji w udziały i akcje.

W skład pozostałych aktywów finansowych wchodzi przede wszystkim:

- weksle obce,
- należności inne,
- pożyczki udzielone,
- depozyty i kaucje.

Weksle obce to dokument o charakterze papieru wartościowego, które stanowią pisemne zobowiązanie dłużnika do bezwarunkowego zapłacenia określonej kwoty w wyznaczonym terminie. Są to instrumenty finansowe, które jednostka otrzymuje od innych podmiotów (np. kontrahentów) w ramach rozliczeń handlowych lub innych transakcji. Celem jednostki jest utrzymywanie weksla w celu otrzymania wynikających z niego przepływów pieniężnych (spłaty kapitału i odsetek).

Należności inne to należności wynikające z innych tytułów niż sprzedaż produktów, towarów lub usług w ramach zwykłej działalności operacyjnej. Mogą obejmować należności z różnych źródeł, które nie są związane z podstawową działalnością handlową. Do należności innych Spółka zalicza w szczególności:

- należności z tytułu sprzedaży aktywów trwałych (np. sprzedaży maszyn, nieruchomości),
- należności z tytułu kaucji zwrotnych (np. kaucje za wynajem),
- należności z tytułu odszkodowań (np. ubezpieczeniowych),
- należności z tytułu dywidend należnych od innych jednostek.

Pożyczki udzielone to kwoty udzielone przez spółkę innym podmiotom (np. kontrahentom, osobom fizycznym) w formie pożyczek, które generują przepływy pieniężne w postaci spłaty kapitału i odsetek.

Depozyty i kaucje to środki pieniężne zdeponowane w instytucjach finansowych lub u innych podmiotów, które nie spełniają kryteriów środków pieniężnych i ich ekwiwalentów (np. z powodu ograniczeń w użyciu lub dłuższego terminu zapadalności). Do depozytów i kaucji zalicza się przede wszystkim:

- depozyty zabezpieczające (np. kaucje na poczet umów najmu, leasingu),
- depozyty bankowe o terminie zapadalności powyżej 3 miesięcy (np. lokaty),
- depozyty zablokowane na cele kontraktowe.

Początkowe ujęcie

Początkowe ujęcie następuje w następujących wartościach:

- **Weksle obce** są początkowo ujmowane w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji bezpośrednio przypisane do nabycia weksla. W przypadku weksli krótkoterminowych, wartość godziwa jest uznawana za równą wartości nominalnej. W odniesieniu do weksli długoterminowych, wartość godziwa jest określana poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej dla podobnych instrumentów finansowych.

- **Należności inne** są początkowo ujmowane w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które są bezpośrednio przypisane do nabycia aktywa finansowego. W przypadku należności krótkoterminowych, wartość godziwa jest uznawana za równą wartości nominalnej. W odniesieniu do należności długoterminowych, wartość godziwa jest określana poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej dla podobnych instrumentów finansowych.
- **Pożyczki udzielone** są początkowo ujmowane w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji bezpośrednio przypisane do udzielenia pożyczki. Wartość godziwa pożyczki odpowiada zazwyczaj kwocie faktycznie wypłaconej pożyczkobiorcy. W przypadku pożyczek długoterminowych, które mogą być oprocentowane poniżej stopy rynkowej, ich wartość godziwa jest określana poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej.
- **Depozyty i kaucje** są początkowo ujmowane w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji. W przypadku depozytów i kaucji długoterminowych, wartość godziwa jest określana poprzez zdyskontowanie nominalnej kwoty do wartości bieżącej z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej. Ewentualna różnica między wartością nominalną a zdyskontowaną wartością godziwą jest ujmowana odpowiednio jako koszt lub przychód finansowy.

Wycena po początkowym ujęciu

- **Weksle obce** są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Efektywna stopa procentowa to stopa, która dokładnie dyskontuje szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne przez oczekiwany okres życia aktywa finansowego do wartości bilansowej brutto aktywa finansowego.
- **Należności inne** są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Efektywna stopa procentowa to stopa, która dokładnie dyskontuje szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne przez oczekiwany okres życia aktywa finansowego do wartości bilansowej brutto aktywa finansowego.
- **Pożyczki udzielone**, które nie są przeznaczone do obrotu, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Proces wyceny obejmuje kalkulację efektywnego dochodu odsetkowego, który jest rozpoznawany w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów. W przypadku pożyczek długoterminowych (o terminie spłaty powyżej 12 miesięcy), zastosowanie efektywnej stopy procentowej jest obligatoryjne w celu odzwierciedlenia wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych.
- **Depozyty i kaucje** są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. W przypadku depozytów oprocentowanych, w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów ujmowany jest dochód odsetkowy obliczony z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Jeśli depozyt jest nieoprocentowany, a jego wartość początkowa została zdyskontowana, wówczas w okresie życia depozytu następuje sukcesywny wzrost wartości bilansowej do nominalnej wartości, który jest ujmowany jako przychód finansowy.

Dla aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie Spółka stosuje model oczekiwanych strat kredytowych, zgodnie z MSSF 9. W przypadku krótkoterminowych należności stosowany jest model uproszczony. Modele opisane zostały w sekcji V.1.5. „Utrata wartości aktywów finansowych”.

Prezentacja w sprawozdaniu finansowym

Pozycja „pozostałe aktywa finansowe” może obejmować zarówno aktywa obrotowe (zapadalność do 12 miesięcy), jak i nieobrotowe (zapadalność powyżej 12 miesięcy). Wówczas w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentuje się pozycję „pozostałe aktywa finansowe” w aktywach obrotowych oraz aktywach trwałych.

11. Pozostałe aktywa niefinansowe

Pozostałe aktywa niefinansowe obejmują wszystkie aktywa, które nie spełniają definicji aktywów finansowych w rozumieniu MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (tzn. nie są gotówką, instrumentami kapitałowymi innej jednostki, prawami kontraktowymi do otrzymania gotówki ani kontraktami rozliczanymi w instrumentach kapitałowych). W bilansie Spółki pozycja „pozostałe aktywa niefinansowe” obejmuje aktywa niefinansowe, które nie są wyodrębnione jako osobne kategorie.

W ramach pozostałych aktywów niefinansowych Spółka wykazuje przede wszystkim:

Polityka rachunkowości Grupa Niewiadów – PGM S.A.

- rozliczenia międzyokresowe kosztów (zapłacone kwoty dotyczące kosztów przyszłych okresów, rozliczane w czasie),
- zapłacone zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne (płatności dokonane na poczet nabycia rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych, które nie zostały jeszcze dostarczone lub oddane do użytkowania),
- zapłacone zaliczki na dostawy zapasów (płatności dokonane na poczet nabycia zapasów, które nie zostały jeszcze dostarczone),
- należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych innych niż podatek dochodowy od osób prawnych (kwoty należne od organów publicznych, wynikające z rozliczeń podatkowych (z wyjątkiem CIT) lub innych należności publiczno-prawnych, takich jak zwroty VAT lub nadpłaty składek ZUS).

Początkowe ujęcie

Pozostałe aktywa niefinansowe są ujmowane w bilansie, gdy:

- jest prawdopodobne, że przyszłe korzyści ekonomiczne związane z aktywem wpłyną do Spółki,
- koszt lub wartość aktywa można wiarygodnie zmierzyć.

Początkowe ujęcie następuje w następujących wartościach:

- **rozliczenia międzyokresowe kosztów:** w kwocie zapłaconych kosztów dotyczących przyszłych okresów, takich jak przedpłaty na czynsze, ubezpieczenia, subskrypcje usług lub licencje;
- **zapłacone zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne oraz zapasy:** w kwocie przekazanych płatności na poczet nabycia aktywów, takich jak maszyny, budynki, oprogramowanie lub patenty, zgodnie z umowami zakupu;
- **należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych:** w kwocie należnej od organów publicznych, na podstawie złożonych deklaracji podatkowych (np. zwrot VAT), decyzji administracyjnych (np. nadpłata składek ZUS) lub innych dokumentów potwierdzających prawo do zwrotu.

Wycena po początkowym ujęciu

Rozliczenia międzyokresowe kosztów

- **Metoda wyceny:** wyceniane w kwocie zapłaconych kosztów, rozliczanych w czasie proporcjonalnie do okresu, którego dotyczą (np. miesięcznie dla przedpłaty na roczne ubezpieczenie). Rozliczenie jest ujmowane jako koszt w rachunku wyników w odpowiednim okresie.
- **Dyskontowanie:** nie stosuje się dyskonta, jeśli efekt upływu czasu jest nieistotny (np. dla przedpłat krótkoterminowych). W przypadku długoterminowych rozliczeń międzyokresowych (powyżej 12 miesięcy), gdy efekt dyskonta jest istotny, kwota może być zdyskontowana przy użyciu stopy rynkowej.
- **Utrata wartości:** jeśli przyszłe korzyści związane z przedpłatą są niepewne (np. dostawca nie wywiąże się z umowy), tworzony jest odpis aktualizujący, ujmowany w wyniku finansowym (w pozostałych kosztach operacyjnych).

Zapłacone zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

- **Metoda wyceny:** wyceniane w kwocie zapłaconych zaliczek, bez dyskonta, jeśli efekt upływu czasu jest nieistotny. W przypadku długoterminowych zaliczek (np. na aktywa o długim okresie wytwarzania), gdy efekt dyskonta jest istotny, kwota jest zdyskontowana przy użyciu stopy odzwierciedlającej koszt pozyskania kapitału lub ryzyko specyficzne dla transakcji.
- **Przeklasyfikowanie:** po dostarczeniu lub oddaniu do użytkowania aktywa zaliczki są przeklasyfikowane do odpowiedniej kategorii aktywów (rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne) i wyceniane zgodnie z MSR 16 lub MSR 38.
- **Utrata wartości:** jeśli istnieje ryzyko, że aktywa nie zostaną dostarczone (np. niewypłacalność dostawcy), tworzony jest odpis aktualizujący, ujmowany w wyniku finansowym (w pozostałych kosztach operacyjnych).

Należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych

- **Metoda wyceny:** ujmowane w kwocie nominalnej należnej od organów publicznych, na podstawie obowiązujących przepisów prawa, złożonych deklaracji, decyzji administracyjnych lub innych dokumentów urzędowych. W przypadku należności krótkoterminowych, których termin realizacji

przypada w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, efekt upływu czasu jest uznawany za nieistotny, a należności są wyceniane w kwocie nominalnej. Dla należności długoterminowych (tj. o terminie realizacji powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego), w których istnieje istotny element finansowania, należności są wyceniane w wartości bieżącej (zdyskontowanej), z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej. Różnica między kwotą nominalną a wartością bieżącą jest ujmowana w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów jako odpowiednio przychód lub koszt finansowy w okresie trwania należności.

- **Utrata wartości:** jeśli istnieje ryzyko, że odzyskanie pełnej kwoty należności jest nieprawdopodobne, tworzony jest odpis aktualizujący wartość należności. Odpis ten jest ujmowany w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów jako koszt utraty wartości (w pozostałych kosztach operacyjnych lub kosztach finansowych, w zależności od charakteru należności). Kwota odpisu odpowiada różnicy między wartością bilansową brutto należności a szacowaną kwotą możliwą do odzyskania.

Prezentacja w sprawozdaniu finansowym

Pozostałe aktywa niefinansowe są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:

- **aktywa obrotowe:** jeśli są przeznaczone do realizacji lub rozliczenia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego (np. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe, należności z tytułu VAT, zaliczki na aktywa o krótkim terminie dostawy),
- **aktywa trwałe:** jeśli okres realizacji przekracza 12 miesięcy (np. długoterminowe zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe, długoterminowe rozliczenia międzyokresowe).

Wartość aktywów jest prezentowana netto, po uwzględnieniu odpisów aktualizujących. Spółka zapewnia wyraźny podział na aktywa obrotowe i trwałe.

12. Kapitał własny

Kapitał własny reprezentuje udziały rezydualne właścicieli w aktywach Spółki po odjęciu wszystkich jej zobowiązań. Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych (dalej „KSH”) oraz MSR/MSSF, kapitał własny obejmuje:

- **kapitał zakładowy (podstawowy):** wkłady akcjonariuszy w formie akcji, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym (KSH, art. 154),
- **kapitał zapasowy:** kwoty pochodzące z nadwyżki wartości wkładów ponad wartość nominalną akcji (tzw. agio), z dopłat akcjonariuszy lub z zysków zatrzymanych przeznaczonych na cele statutowe,
- **kapitał rezerwowy:** rezerwy utworzone zgodnie z umową spółki lub przepisami prawa, np. na pokrycie strat lub na cele inwestycyjne,
- **zyski zatrzymane:** skumulowane zyski lub straty Spółki, pomniejszone o wypłaty na rzecz akcjonariuszy (np. dywidendy)
- **inne całkowite dochody:** składniki takie jak zyski/straty aktuarialne z planów określonych świadczeń, różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych lub zmiany wartości godziwej instrumentów kapitałowych wycenianych przez inne całkowite dochody.

Kapitał własny nie obejmuje instrumentów finansowych klasyfikowanych jako zobowiązania zgodnie z MSR 32, takich jak akcje z obowiązkiem wykupu.

Wniesienie kapitału zakładowego (podstawowego)

Kapitał zakładowy jest ujmowany w momencie wniesienia wkładów przez akcjonariuszy (gotówkowych lub niegotówkowych) i zarejestrowania Spółki lub podwyższenia kapitału w Krajowym Rejestrze Sądowym. Kwota ujęta w kapitale zakładowym odpowiada wartości nominalnej akcji.

Nadwyżka wartości wniesionych wkładów (gotówkowych lub niegotówkowych) ponad wartość nominalną akcji (tzw. agio) jest ujmowana jako kapitał zapasowy, natomiast w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jest prezentowana w odrębnej pozycji kapitału własnego.

Polityka rachunkowości Grupa Niewiadów – PGM S.A.

Koszty bezpośrednio związane z rejestracją lub podwyższeniem kapitału zakładowego (np. opłaty notarialne, sądowe) są potrącane z kapitału zapasowego, po uwzględnieniu efektów podatkowych.

Podwyższenie kapitału zakładowego (podstawowego)

Podwyższenie kapitału zakładowego jest ujmowane po wniesieniu nowych wkładów i zarejestrowaniu zmiany w KRS. Podwyższenie może nastąpić poprzez:

- wniesienie nowych wkładów przez dotychczasowych lub nowych akcjonariuszy,
- przekształcenie kapitału zapasowego lub rezerwowego na kapitał zakładowy (podwyższenie bez nowych wkładów).

Obniżenie kapitału zakładowego (podstawowego)

Obniżenie kapitału zakładowego jest ujmowane po zarejestrowaniu zmiany w KRS i przeprowadzeniu procedury zgodnie z KSH. Obniżenie może być przeznaczone na:

- pokrycie strat bilansowych (pomniejszenie zysków zatrzymanych lub kapitału zapasowego),
- wypłatę na rzecz akcjonariuszy (pomniejszenie kapitału zakładowego i zapasowego, ujmowane jako dywidenda).

Wypłaty na rzecz akcjonariuszy (dywidendy)

Wypłaty na rzecz akcjonariuszy (dywidendy) są ujmowane jako pomniejszenie zysków zatrzymanych w okresie, w którym zostają zatwierdzone przez Zgromadzenie Akcjonariuszy. Dywidendy mogą być wypłacane tylko z zysku netto lub z kapitału zapasowego utworzonego z zysków, zgodnie z ograniczeniami KSH. Proponowane, ale niezatwierdzone dywidendy nie są ujmowane jako zobowiązanie.

Nabycie akcji własnych

Akcje własne nabyte przez Spółkę (np. w wyniku umorzenia lub wykupu akcji) są ujmowane jako pomniejszenie kapitału własnego w kwocie zapłaconej ceny nabycia, włącznie z kosztami transakcji. Nabycie akcji własnych wymaga zgody Zgromadzenia Akcjonariuszy i przestrzegania procedur KSH. Akcje własne są umarzane lub przechowywane do odsprzedaży, a zyski/straty z odsprzedaży są ujmowane bezpośrednio w kapitale zapasowym lub zyskach zatrzymanych.

Inne całkowite dochody

Składniki innych całkowitych dochodów, takie jak zyski/straty aktuarialne z planów określonych świadczeń pracowniczych, różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych lub zmiany wartości godziwej instrumentów kapitałowych wycenianych przez inne całkowite dochody, są ujmowane w ramach kapitału rezerwowego. Składniki instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego.

Prezentacja w sprawozdaniu finansowym

Kapitał własny jest prezentowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako oddzielna kategoria, zgodnie z MSR 1. Składniki kapitału własnego obejmują:

- kapitał podstawowy (akcje w wartości nominalnej),
- nadwyżka ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej akcji (agio),
- pozostały kapitał rezerwowy (w tym inne całkowite dochody),
- zyski zatrzymane (w tym zyski przeznaczone na kapitał zapasowy, wynik bieżącego okresu sprawozdawczego oraz niepodzielone wyniki lat ubiegłych),
- akcje własne (prezentowane jako wartość ujemna w kapitale własnym).

Spółka prezentuje zmiany w kapitale własnym w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym, obejmującym:

- saldo początkowe i końcowe dla każdego składnika kapitału,
- transakcje z akcjonariuszami (np. wniesienie wkładów, wypłata dywidend, nabycie akcji własnych),
- zyski/straty ujęte w innych całkowitych dochodach,
- korekty wynikające ze zmian zasad rachunkowości lub błędów.

13. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony wyceniana jest z zastosowaniem stawki podatkowej, która według przewidywań będzie obowiązywać w okresie, gdy zobowiązanie spełnione, przyjmując za podstawę stawkę podatkową (i przepisy podatkowe) obowiązującą i uchwaloną na dzień bilansowy.

14. Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych oraz pozostałe

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych obejmują wszystkie formy wynagrodzenia zapewnianego przez Spółkę pracownikom w zamian za ich pracę, zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze”. Obejmują one:

- **świadczenia krótkoterminowe:** wynagrodzenia, premie, płatne urlopy, świadczenia chorobowe i inne świadczenia należne w ciągu 12 miesięcy od końca okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę,
- **świadczenia po okresie zatrudnienia:** emerytury, renty, odprawy emerytalne oraz inne świadczenia po zakończeniu zatrudnienia, w tym plany określonych składek i określonych świadczeń,
- **inne świadczenia długoterminowe:** nagrody za wysługę, płatne urlopy długoterminowe oraz inne świadczenia należne po okresie dłuższym niż 12 miesięcy,
- **świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy:** odprawy wypłacane w związku z zakończeniem zatrudnienia z inicjatywy Spółki.

Pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy obejmują zobowiązania o niepewnej wartości lub terminie wymagalności, wynikające z przeszłych zdarzeń, dla których istnieje obecny obowiązek prawny lub zwyczajowy, a odpływ zasobów gospodarczych jest prawdopodobny, zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. Przykłady obejmują:

- rezerwy na koszty restrukturyzacji,
- rezerwy na postępowania sądowe i roszczenia,
- rezerwy na naprawy gwarancyjne,
- rezerwy na kary i odszkodowania.

Początkowe ujęcie

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych

- **świadczenia krótkoterminowe:** ujmowane są jako koszt w okresie, w którym pracownicy świadczą pracę, w kwocie należnego wynagrodzenia. Jeśli świadczenia nie są w pełni należne w ciągu 12 miesięcy (np. niewykorzystane urlopy), szacowana kwota jest ujmowana jako rezerwa,
- **świadczenia po okresie zatrudnienia:**
 - plany określonych składek: składki są ujmowane jako koszt w okresie, w którym pracownicy świadczą pracę, w kwocie należnych składek;
 - plany określonych świadczeń: rezerwy są ujmowane na podstawie wartości bieżącej zobowiązania z tytułu świadczeń zdefiniowanych, skorygowanej o wartość godziwą aktywów planu, przy użyciu metody prognozowanej jednostki świadczenia. Zobowiązanie jest aktualizowane na każdy dzień bilansowy;
- **inne świadczenia długoterminowe:** rezerwy są ujmowane w wartości bieżącej przyszłych wypłat, zdyskontowanej przy użyciu odpowiedniej stopy dyskontowej,
- **świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy:** ujmowane są w momencie, gdy Spółka formalnie zobowiąże się do rozwiązania stosunku pracy lub zaoferuje odprawę w zamian za dobrowolne odejście, a kwota może być wiarygodnie oszacowana.

Pozostałe rezerwy

Rezerwy są ujmowane, gdy spełnione są wszystkie poniższe warunki:

- istnieje obecny obowiązek prawny lub zwyczajowy wynikający z przeszłego zdarzenia.
- prawdopodobne jest, że odpływ zasobów gospodarczych będzie konieczny do wypełnienia obowiązku.

- kwotę obowiązku można wiarygodnie oszacować.

Rezerwy nie są ujmowane na przyszłe straty operacyjne, chyba że są związane z uciążliwym kontraktem.

Wycena po początkowym ujęciu

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych

- świadczenia krótkoterminowe: wyceniane w kwocie należnej, bez dyskonta, jeśli płatność następuje w ciągu 12 miesięcy.
- świadczenia po okresie zatrudnienia (plany określonych świadczeń):
 - zobowiązanie jest wyceniane przy użyciu metody prognozowanej jednostki świadczenia, uwzględniającej przyszłe podwyżki wynagrodzeń, rotację pracowników, śmiertelność i inne założenia aktuarialne;
 - wartość bieżąca jest dyskontowana przy użyciu rynkowej stopy zwrotu z wysokiej jakości obligacji korporacyjnych lub rządowych w walucie i terminie zgodnym z zobowiązaniem;
 - zyski i straty aktuarialne są ujmowane w innych całkowitych dochodach i nie podlegają przekwalifikowaniu do wyniku finansowego;
- inne świadczenia długoterminowe: wyceniane w wartości bieżącej, zdyskontowanej przy użyciu stopy analogicznej do planów określonych świadczeń,
- świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy: wyceniane w kwocie najlepszego szacunku odpraw, uwzględniając liczbę pracowników objętych programem.

Pozostałe rezerwy

Rezerwy są wyceniane w kwocie najlepszego szacunku wydatków koniecznych do wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy. Wycena uwzględnia:

- najlepszy szacunek: oparty na danych historycznych, opiniach ekspertów i najbardziej prawdopodobnym scenariuszu;
- dyskontowanie: jeśli efekt upływu czasu jest istotny (np. rezerwy na rekultywację środowiska), kwota jest dyskontowana przy użyciu stopy przed opodatkowaniem, odzwierciedlającej ryzyko specyficzne dla zobowiązania;
- niepewność i ryzyko: uwzględniane poprzez korekty szacunków, bez tworzenia nadmiernych rezerw;

Rezerwy są przeglądane na każdy dzień bilansowy i korygowane w celu odzwierciedlenia bieżącego najlepszego szacunku. Zmiany szacunków są ujmowane w wyniku finansowym, z wyjątkiem zmian stopy dyskontowej dla zdyskontowanych rezerw, które mogą wpływać na inne całkowite dochody w określonych przypadkach.

Szacunki

Zarząd Spółki dokonuje profesjonalnego osądu w następujących obszarach:

- ujęcie rezerw: określenie, czy istnieje obecny obowiązek oraz czy odpływ zasobów jest prawdopodobny,
- wycena rezerw: wybór założeń aktuarialnych, stóp dyskontowych oraz szacunków dla pozostałych rezerw,
- klasyfikacja świadczeń: ustalenie, czy świadczenia mają charakter krótkoterminowy, długoterminowy czy związany z rozwiązaniem stosunku pracy.

Osądy są dokumentowane i oparte na danych historycznych, opiniach ekspertów (np. aktuariuszy), danych rynkowych oraz najlepszych praktykach rachunkowości.

15. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania handlowe stanowią zobowiązania do zapłaty za towary i usługi nabyte w toku zwykłej działalności gospodarczej Spółki od dostawców. Zobowiązania handlowe klasyfikuje się jako zobowiązania krótkoterminowe, jeżeli termin zapłaty przypada w ciągu jednego roku (lub w zwykłym cyklu działalności gospodarczej Spółki, jeżeli jest on dłuższy niż rok). W przeciwnym wypadku, zobowiązania wykazuje się jako długoterminowe.

Zobowiązania handlowe są zobowiązaniami finansowymi. Zobowiązania finansowe na dzień bilansowy wyceniane są według metody zamortyzowanego kosztu.

16. Kredyty i pożyczki

Klasyfikacja i początkowe ujęcie

Otrzymane kredyty i pożyczki są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe. Są one ujmowane początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne bezpośrednio przypisane do pozyskania danego instrumentu. Wartość godziwa jest równa wpływowi pieniężnym otrzymanym z tytułu zaciągniętej pożyczki lub kredytu.

Początkowe ujęcie następuje w momencie, gdy jednostka staje się stroną umowy o instrument finansowy. Obejmuje to datę otrzymania środków pieniężnych lub datę, w której jednostka staje się prawnie zobowiązana do ich spłaty.

Wycena po początkowym ujęciu

Po początkowym ujęciu, otrzymane kredyty i pożyczki są wyceniane w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Zamortyzowany koszt to początkowa wartość zobowiązania finansowego pomniejszona o spłaty kapitału, powiększona lub pomniejszona o skumulowaną amortyzację wszelkiej różnicy między wartością początkową a wartością w terminie wymagalności. Oblicza się go z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

Efektywna stopa procentowa to stopa dyskontująca szacowane przyszłe płatności pieniężne (lub wpływy) przez przewidywany okres trwania instrumentu finansowego lub, w stosownych przypadkach, krótszy okres, do początkowej wartości bilansowej zobowiązania finansowego. Obejmuje ona wszystkie opłaty i punkty zapłacone lub otrzymane przez strony umowy, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta, które stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej.

Koszty Transakcyjne

Koszty transakcyjne bezpośrednio przypisane do pozyskania kredytów i pożyczek (np. opłaty przygotowawcze, prowizje dla pośredników) są kapitalizowane i stanowią korektę początkowej wartości bilansowej zobowiązania. Koszty te są następnie amortyzowane przez okres trwania kredytu/pożyczki z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Modyfikacja Zobowiązań Finansowych

Modyfikacja warunków istniejącego zobowiązania finansowego jest analizowana pod kątem jej istotności:

- **istotna modyfikacja:** jeżeli warunki zobowiązania finansowego zostaną istotnie zmienione, pierwotne zobowiązanie jest wyksięgowywane, a nowe zobowiązanie jest ujmowane w wartości godziwej. Wszelkie zyski lub straty wynikające z wyksięgowania pierwotnego zobowiązania są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w okresie modyfikacji,
- **nieistotna modyfikacja:** jeżeli modyfikacja nie jest istotna, korekta wartości bilansowej zobowiązania jest ujmowana w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w dacie modyfikacji. Korekta ta odzwierciedla zmianę zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej.

Wygaśnięcie i Wyksięgowanie

Zobowiązanie finansowe jest wyksięgowywane z bilansu, gdy zobowiązania wynikające z umowy wygasają, zostają anulowane, lub jednostka zwolni się z odpowiedzialności za nie.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wyksięgowanego zobowiązania a zapłaconym wynagrodzeniem (w tym przekazane aktywa inne niż środki pieniężne oraz przyjęte zobowiązania) jest ujmowana w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

Prezentacja w sprawozdaniu finansowym

Zobowiązania z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek są prezentowane w bilansie jako zobowiązania długoterminowe lub krótkoterminowe, w zależności od ich terminu spłaty. Część kredytów i pożyczek wymagalna w ciągu 12 miesięcy od daty bilansowej jest prezentowana jako zobowiązania krótkoterminowe.

17. Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe obejmują wszystkie zobowiązania finansowe Spółki, które nie kwalifikują się jako zobowiązania handlowe, zobowiązania z tytułu leasingu ani otrzymane kredyty i pożyczki.

Do pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się w szczególności:

- **zaliczki otrzymane na dostawy:** środki pieniężne lub inne aktywa otrzymane od klientów na poczet przyszłych dostaw towarów lub usług,
- **zobowiązania z tytułu kaucji:** kwoty pieniężne otrzymane jako zabezpieczenie wykonania umowy lub pokrycia potencjalnych szkód, które podlegają zwrotowi po spełnieniu określonych warunków,
- **wyemitowane weksle:** zobowiązania, które stanowią pisemne polecenie lub przyrzeczenie zapłaty określonej kwoty pieniędzy w danym terminie,
- **inne zobowiązania:** wszelkie inne zobowiązania finansowe o charakterze zbliżonym do powyższych, które nie zostały sklasyfikowane w innych pozycjach sprawozdania finansowego.

Pozostałe zobowiązania finansowe ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie powstania zobowiązania, czyli w chwili otrzymania korzyści ekonomicznych, za które Spółka jest zobowiązana zapłacić w przyszłości, lub w momencie, gdy powstaje prawny lub zwyczajowy obowiązek uregulowania kwoty.

Wycena początkowa

Pozostałe zobowiązania finansowe wycenia się początkowo w wartości godziwej kwoty otrzymanej lub wartości świadczenia, powiększonej o koszty transakcyjne, jeśli są istotne. W przypadku zaliczek i kaucji, zazwyczaj będzie to nominalna wartość otrzymanych środków.

Wycena po początkowym ujęciu

Na dzień bilansowy pozostałe zobowiązania finansowe wycenia się w skorygowanej cenie nabycia. Oznacza to, że zobowiązania są korygowane o zapłacone kwoty oraz o naliczone odsetki (jeśli dotyczy i są istotne), a także o efektywną stopę procentową. W przypadku zaliczek i kaucji, zazwyczaj będzie to nominalna wartość zobowiązania, pomniejszona o ewentualne zwroty lub rozliczenia.

Prezentacja w sprawozdaniu finansowym

Pozostałe zobowiązania finansowe prezentowane są w pasywach bilansu w pozycji "Pozostałe zobowiązania finansowe" w ramach zobowiązań krótkoterminowych lub długoterminowych, w zależności od terminu ich wymagalności:

- **zobowiązania krótkoterminowe:** zobowiązania, których termin wymagalności przypada w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.
- **zobowiązania długoterminowe:** zobowiązania, których termin wymagalności przypada po upływie 12 miesięcy od dnia bilansowego.

18. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Zobowiązania niefinansowe to bieżące obowiązki jednostki, które wynikają ze zdarzeń przeszłych i których uregulowanie spowoduje wpływ korzyści ekonomicznych, lecz nie stanowią instrumentów finansowych.

Kluczowe pozycje obejmują:

- zobowiązania wobec pracowników: należne wynagrodzenia, premie, ekwiwalenty za urlop oraz inne świadczenia pracownicze,
- podatek od towarów i usług (VAT) należny: obowiązek z tytułu podatku VAT do przekazania organom podatkowym,
- podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT): zobowiązanie z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od wynagrodzeń pracowników,

Polityka rachunkowości Grupa Niewiadów – PGM S.A.

- zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych (ZUS): składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz fundusze towarzyszące,
- rozliczenia międzyokresowe bierne (rezerwy): zobowiązania o niepewnym terminie lub kwocie, ujęte zgodnie z MSR 37,
- inne: pozostałe zobowiązania o charakterze niefinansowym.

Wycena początkowa

Zobowiązania niefinansowe są początkowo wyceniane w najlepszym szacunku kwoty wymaganej do uregulowania bieżącego obowiązku:

- *zobowiązania wobec pracowników, podatek VAT, PIT, ZUS*: wyceniane są w nominalnej kwocie należnej,
- *rozliczenia międzyokresowe bierne*: wyceniane są w wartości bieżącej, jeżeli wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny.

Wycena po początkowym ujęciu

Zobowiązania niefinansowe są przeglądane i aktualizowane na każdy dzień bilansowy.

- *zobowiązania wobec pracowników, podatek VAT, PIT, ZUS*: aktualizowane o płatności oraz nowe naliczenia,
- *rozliczenia międzyokresowe bierne*: kwoty rezerw są korygowane w celu odzwierciedlenia bieżącego szacunku. Zmiany w wartości bieżącej wynikające z upływu czasu ujmowane są jako koszt finansowy.

Prezentacja w sprawozdaniu finansowym

Zobowiązania niefinansowe prezentowane są w bilansie z podziałem na krótkoterminowe i długoterminowe, zgodnie z przewidywanym terminem uregulowania.

19. Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Spółka spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Korzyści wynikające z otrzymania pożyczki rządowej poniżej oprocentowania rynkowego, traktowane są jako dotacje i mierzone są jako różnica pomiędzy wartością otrzymanej pożyczki i wartością godziwą pożyczki ustaloną z zastosowaniem odpowiedniej rynkowej stopy procentowej.

Dotacje których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Spółkę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „dotacje” w ramach pozostałych zobowiązań niefinansowych w niezmienionej, a więc otrzymanej wysokości, do czasu przyjęcia do używania finansowanych z dotacji środków trwałych. Dotacje powinny być w sposób systematyczny i racjonalny ujmowane jako pozostałe przychody w okresach, w których zapewniona zostanie ich współmierność z kosztami amortyzacji ujętymi w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

Dotacje otrzymane na zakup środków trwałych, które zostaną wykorzystane w procesie tworzenia nowych wartości prawnych, zostaną zaewidencjonowane w pozycji „dotacje” w ramach pozostałych zobowiązań niefinansowych do momentu zakończenia procesu wytworzenia nowej wartości niematerialnej i prawnej. Amortyzacja środków trwałych zwiększa wartość nowopowstałych wartości niematerialnych i prawnych. Rozliczenie dotacji nastąpi poprzez systematyczne odniesienie w sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów (w pozostałe przychody i koszty amortyzacji) przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego powstałych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w pozostałych przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Spółki bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w okresie, w którym są należne.

Zasady właściwe dla rozliczenia dotacji do aktywów trwałych stosuje się także w przypadku transakcji nieodpłatnego otrzymania aktywów trwałych.

20. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Spółka ujawnia na koniec okresu sprawozdawczego informacje o aktywach warunkowych, jeśli wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny. Jeśli jest to wykonalne w praktyce, Spółka szacuje skutki finansowe aktywów warunkowych, wyceniając je zgodnie z zasadami obowiązującymi przy wycenie rezerw.

Spółka ujawnia na koniec okresu sprawozdawczego informacje o zobowiązaniach warunkowych, jeśli:

- ma możliwy obowiązek, który powstał na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Spółki lub
- ma obecny obowiązek, który powstał na skutek zdarzeń przeszłych, ale wpływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne nie jest prawdopodobny lub Spółka nie jest w stanie wycenić kwoty zobowiązania wystarczająco wiarygodnie.

Spółka nie ujawnia zobowiązania warunkowego, gdy prawdopodobieństwo wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest znikome.

Szacunki

Spółka dokonuje szacunków w odniesieniu do skutków finansowych ujawnianych aktywów warunkowych w oparciu o wartość wcześniej rozpoznanych kosztów, które Spółka spodziewa się odzyskać (np. na mocy podpisanych umów ubezpieczenia), bądź wartość przedmiotu postępowań, w których Spółka występuje w roli powoda.

Spółka szacuje możliwe przyszłe zobowiązania, stanowiące zobowiązania warunkowe, w oparciu o wartość roszczeń w ramach toczących się postępowań, w których jest stroną pozwaną.

VI. Ustalenie wyniku finansowego

1. Przychody podstawowej działalności operacyjnej

Przychody ze sprzedaży dóbr i usług ujmuje się w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi, w kwocie odzwierciedlającej wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniami Spółki – będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi. Zasada ta stosowana jest również w stosunku do wynagrodzenia, które obejmuje kwotę zmienną. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

Następujące okoliczności świadczą o przeniesieniu kontroli zgodnie z MSSF 15:

- bieżące prawo sprzedającego do zapłaty za składnik aktywów,
- posiadanie przez klienta tytułu prawnego do aktywa,
- fizyczne posiadanie składnika aktywów,
- transfer ryzyk i korzyści oraz
- przyjęcie składnika aktywów przez klienta.

W umowach z klientami zawieranych przez Spółkę nie występuje istotny element finansowania.

2. Przychody z tytułu dotacji

Przychód z dotacji jest naliczany proporcjonalnie do poniesionych kosztów kwalifikowanych, zgodnie ze wskaźnikiem dofinansowania określonym w umowie dotacji.

Naliczone przychody z dotacji ujmuje się jako „należności z tytułu dotacji” w ramach pozostałych aktywów finansowych. „Należności z tytułu dotacji” to kwoty, które jednostka ma prawo otrzymać od podmiotu udzielającego dotacji na podstawie umowy dotacyjnej, ale które jeszcze nie zostały fizycznie wypłacone – kiedy Spółka nalicza przychód z dotacji (np. na podstawie poniesionych kosztów), ale środki jeszcze nie wpłynęły na

rachunek bankowy, kwota ta jest księgowana jako należność. Oznacza to, że jednostka ma prawo do tych środków w przyszłości, gdy spełni warunki dotacji lub złoży odpowiedni wniosek o płatność. Taki sposób księgowania wynika z zasady współmierności przychodów i kosztów w rachunkowości. Przychody z dotacji są rozpoznawane w tym samym okresie, w którym ponoszone są koszty, do których dotacja się odnosi. Jeśli środki z dotacji jeszcze nie wpłynęły, ale jednostka spełniła warunki do ich otrzymania, kwota ta jest traktowana jako należność, co odzwierciedla prawo do przyszłej płatności.

Środki pieniężne otrzymane na rachunek bankowy są księgowane jako przychody przyszłych okresów w ramach pozycji „dotacje” pozostałych zobowiązań niefinansowych.

3. Koszty działalności operacyjnej

Koszty działalności operacyjnej obejmują wszystkie koszty poniesione w ramach podstawowej działalności jednostki, związane z wytwarzaniem i sprzedażą produktów lub usług, w tym:

- koszty materiałów i energii,
- koszty wynagrodzeń oraz świadczeń pracowniczych,
- koszty usług obcych,
- amortyzację aktywów trwałych i wartości niematerialnych wykorzystywanych w działalności operacyjnej,
- koszty utrzymania zapasów, w tym odpisy aktualizujące wartość zapasów zgodnie z MSR 2.

Koszty działalności operacyjnej są ujmowane w okresie, w którym zostały poniesione, zgodnie z zasadą memoriałową określoną w MSSF. Koszty są przypisywane do odpowiednich kategorii w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, stosując metodę rodzaju kosztów.

4. Koszty działalności badawczej

Zgodnie z MSR 38, wszystkie koszty prac badawczych są ujmowane jako koszty okresu w rachunku wyników w momencie ich poniesienia.

Koszty te nie podlegają aktywowaniu, ponieważ nie można wykazać, że generują przyszłe korzyści ekonomiczne spełniające kryteria ujęcia jako składnik aktywów.

Koszty ogólne, które nie są bezpośrednio związane z konkretnymi pracami badawczymi (np. koszty administracyjne, ogólne koszty utrzymania infrastruktury), są również ujmowane jako koszty okresu, chyba że można je przypisać do aktywowanych prac rozwojowych (patrz polityka dotycząca prac rozwojowych).

Koszty prac badawczych obejmują koszty bezpośrednie związane z nowatorskim i zaplanowanym poszukiwaniem rozwiązań, podjętym z zamiarem zdobycia i przyswojenia nowej wiedzy naukowej lub technicznej. Obejmują one m.in.:

- wynagrodzenia pracowników zaangażowanych w badania,
- koszty materiałów i sprzętu używanego w trakcie badań,
- koszty usług zewnętrznych (np. testy laboratoryjne, konsultacje naukowe) bezpośrednio związane z badaniami,
- amortyzację aktywów używanych w procesie badawczym.

Koszty prac badawczych są wyceniane w wysokości poniesionych wydatków, na podstawie wiarygodnych danych księgowych, takich jak faktury, listy płac czy harmonogramy amortyzacji.

5. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne obejmują przychody związane z podstawową działalnością operacyjną Spółki, które nie wynikają bezpośrednio z głównej działalności, takiej jak sprzedaż produktów lub usług. Obejmują one między innymi:

- zyski ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, ujmowane w momencie przeniesienia kontroli nad aktywem zgodnie z MSSF 15,

Polityka rachunkowości Grupa Niewiadów – PGM S.A.

- odwrócenie odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dotyczących należności handlowych, zgodnie z MSSF 9,
- odszkodowania otrzymane w związku z działalnością operacyjną,
- nadwyżki inwentaryzacyjne, ujmowane po potwierdzeniu ich wartości zgodnie z MSR 2,
- inne przychody, takie jak kary umowne otrzymane od kontrahentów lub przychody z rozwiązania rezerw.

Pozostałe koszty operacyjne obejmują koszty związane z podstawową działalnością operacyjną, które nie są bezpośrednio związane z główną działalnością Spółki. Obejmują one między innymi:

- straty ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych,
- odpisy aktualizujące wartość zapasów, zgodnie z MSR 2,
- odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych należności handlowych, zgodnie z MSSF 9,
- straty z tytułu utraty wartości aktywów, ujmowane po przeprowadzeniu testów na utratę wartości, zgodnie z MSR 36,
- kary umowne zapłacone w związku z działalnością operacyjną,
- koszty likwidacji aktywów lub ich uszkodzenia,
- niedobory inwentaryzacyjne, ujmowane po potwierdzeniu straty zgodnie z MSR 2,
- inne koszty incydentalne, takie jak koszty darowizn lub straty z kradzieży.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne są prezentowane oddzielnie w sprawozdaniu zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

6. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe obejmują przychody wynikające z posiadania aktywów finansowych, zobowiązań finansowych oraz innych operacji finansowych Spółki. Obejmują one między innymi:

- odsetki od aktywów finansowych, takich jak lokaty bankowe, pożyczki lub należności, ujmowane przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej zgodnie z MSSF 9,
- dywidendy otrzymane od inwestycji w instrumenty kapitałowe, ujmowane w momencie uzyskania prawa do ich otrzymania,
- zyski z wyceny instrumentów finansowych w wartości godziwej przez wynik finansowy, zgodnie z MSSF 9,
- zyski z tytułu różnic kursowych,
- odwrócenie odpisów aktualizujących z tytułu oczekiwanych strat kredytowych (innych niż dotyczących należności handlowych), ujmowane zgodnie z MSSF 9,
- inne przychody finansowe, takie jak premie za wcześniejszą spłatę zobowiązań.

Przychody finansowe są ujmowane w okresie, w którym stają się należne, zgodnie z zasadą memoriałową, oraz gdy istnieje prawdopodobieństwo uzyskania korzyści ekonomicznych.

Koszty finansowe obejmują koszty związane z finansowaniem działalności Spółki oraz zarządzaniem instrumentami finansowymi. Obejmują one między innymi:

- odsetki od zobowiązań finansowych, takich jak kredyty, pożyczki, obligacje lub leasing, ujmowane przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej zgodnie z MSSF 9,
- straty z wyceny instrumentów finansowych w wartości godziwej przez wynik finansowy, zgodnie z MSSF 9,
- straty z tytułu różnic kursowych,
- odpisy aktualizujące z tytułu oczekiwanych strat kredytowych na aktywach finansowych (innych niż dotyczących należności handlowych), ujmowane zgodnie z MSSF 9,
- koszty prowizji bankowych i opłat związanych z zaciąganiem finansowania,
- inne koszty finansowe, takie jak kary za nieterminową spłatę zobowiązań.

Koszty finansowe są ujmowane w okresie, w którym zostały poniesione, zgodnie z zasadą memoriałową.

7. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony. Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres i ujmowana jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie zostało zapłacone lub należność, jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty.

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe i nie podlegają dyskontowaniu. Podlegają one kompensacie, jeżeli istnieje możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat ujmowanych kwot. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego są prezentowane w odrębnych pozycjach.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Na podstawie dotychczasowej praktyki Zarząd Spółki uważa, że nie występowały istotne zdarzenia, co do których nie było pewności, czy jej interpretacja danego zdarzenia ekonomicznego będzie zaakceptowana przez organ podatkowy (KIMS F 23 „Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego”).

VII. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

1. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przygotowywane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i zatwierdzonymi przez Unię Europejską. Sprawozdanie to jest sporządzane na podstawie zasady kosztu historycznego, z wyjątkiem określonych instrumentów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej.

2. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje dane jednostki dominującej oraz jej jednostek zależnych.

3. Definicja kontroli

Jednostka dominująca sprawuje kontrolę nad jednostką zależną, jeżeli spełnia łącznie trzy poniższe warunki (zgodnie z MSSF 10):

- posiada władzę nad jednostką, w którą zaangażowała swój kapitał,
- jest narażona na zmienne zwroty z tytułu swojego zaangażowania lub ma do nich prawa,
- posiada zdolność do wykorzystywania swojej władzy w celu wywierania wpływu na wysokość osiągniętych zwrotów.

Kontrola zazwyczaj występuje, gdy jednostka dominująca posiada, bezpośrednio lub pośrednio, więcej niż połowę praw głosu w organach stanowiących jednostki zależnej.

4. Procedury konsolidacji

Proces konsolidacji obejmuje następujące kroki:

- pełna metoda konsolidacji: aktywa, zobowiązania, kapitał własny, przychody, koszty i przepływy pieniężne jednostki dominującej i jej jednostek zależnych są sumowane w całości;
- eliminacja transakcji wewnątrzgrupowych: wszelkie salda, transakcje, niezrealizowane zyski i straty wynikające z transakcji wewnątrzgrupowych są w całości eliminowane;
- wartość firmy: wartość firmy powstająca przy przejęciu jednostki zależnej jest ujmowana zgodnie z MSSF 3 (patrz punkt 5);
- udziały niedające kontroli: udziały kapitałowe w jednostkach zależnych, które nie należą do jednostki dominującej, są prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach kapitału własnego, oddzielnie od kapitału własnego przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej.

Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek Grupy objętych konsolidacją sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy i przy zastosowaniu jednolitych zasad rachunkowości.

5. Połączenia jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek gospodarczych rozliczane są metodą przejęcia. Zgodnie z tą metodą:

- koszt przejęcia jest mierzony jako suma wartości godziwych przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zaciągniętych zobowiązań na dzień przejęcia,
- nabyte, możliwe do zidentyfikowania aktywa i przejęte zobowiązania są ujmowane w ich wartościach godziwych na dzień przejęcia.

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz jest corocznie testowana pod kątem utraty wartości.

Zysk z okazynego nabycia powstaje w sytuacji, gdy udział Grupy w wartości godziwej netto nabytych aktywów i przejętych zobowiązań przewyższa koszt przejęcia. Zysk z okazynego nabycia jest bezpośrednio ujmowany w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w okresie, w którym nastąpiło przejęcie. Przed ujęciem zysku, Grupa ponownie weryfikuje poprawność identyfikacji i wyceny nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

6. Wycena udziałów i akcji w jednostkach stowarzyszonych

Udziały w jednostkach stowarzyszonych są wyceniane przy użyciu metody praw własności. Zgodnie z tą metodą:

- **początkowe ujęcie:** inwestycja w jednostkę stowarzyszoną jest początkowo ujmowana według **ceny nabycia**.
- **późniejsza wycena:** wartość bilansowa inwestycji jest **korygowana** o udział Grupy w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej, powstałych po dniu nabycia. Udział Grupy w zysku lub stracie jednostki stowarzyszonej jest ujmowany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.
- **dywidendy:** otrzymane od jednostki stowarzyszonej dywidendy pomniejszają wartość bilansową inwestycji.

7. Utrata kontroli nad jednostką

W przypadku, gdy Grupa traci kontrolę nad jednostką zależną, stosuje się następujące zasady rozliczenia:

- **wyksięgowanie pozycji bilansowych:** Grupa wyksięguje ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej aktywa (w tym wartość firmy), zobowiązania oraz udziały niedające kontroli, odnoszące się do byłej jednostki zależnej, według ich wartości bilansowych na dzień utraty kontroli;
- **ujęcie zysku lub straty:** w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów ujmowany jest zysk lub strata z tytułu utraty kontroli. Stanowi on różnicę pomiędzy:
 - a) sumą wartości godziwej otrzymanej zapłaty oraz wartości godziwej wszelkich udziałów pozostawionych w byłej jednostce zależnej,
 - b) a wartością bilansową pozycji wyksięgowanych zgodnie z pkt. 1.
- **przeklasyfikowanie pozycji z innych całkowitych dochodów:** wszelkie kwoty dotyczące byłej jednostki zależnej, które były wcześniej ujęte w innych całkowitych dochodach, są rozliczane w taki sam sposób, jaki byłby wymagany, gdyby jednostka dominująca bezpośrednio zbyła powiązane z nimi aktywa lub zobowiązania. Oznacza to, że kwoty te są przenoszone do sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów lub bezpośrednio do zysków zatrzymanych, w zależności od tego, co nakazują odpowiednie standardy MSSF dla danej pozycji.

Załącznik nr 1 - Zakładowy Plan Kont Grupa Niewiadów - PGM S.A.

Na system ewidencji księgowej, składają się konta syntetyczne (główne) oraz konta analityczne (pomocnicze do kont głównych). Konta syntetyczne w planie kont, oznaczane są symbolami trzycyfrowymi. Pierwsza cyfra danego konta, pochodzi od numeru zespołu, do którego należy dane konto. Konta analityczne, rozpoczynają się od numerów kont syntetycznych oraz posiadają dalszą numerację wyróżniającą je spośród innych kont.

Konta syntetyczne

Konta syntetyczne, to wszystkie konta bilansowe i wynikowe objęte wykazem w zakładowym planie kont. Konta te przeznaczone są do ewidencji księgowej operacji, sumami zbiorczymi, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu. Zasada podwójnego zapisu oznacza księgowanie identycznych sumarycznych kwot, na przeciwstawnych stronach co najmniej dwóch kont.

Ewidencja syntetyczna musi spełniać równocześnie dwa warunki:

- suma obrotów po stronie Wn, wszystkich kont syntetycznych, powinna się równać sumie obrotów po stronie Ma tych kont,
- suma sald debetowych, wynikających z zapisów na wszystkich kontach syntetycznych, powinna się równać sumie sald kredytowych tych kont.

Konta księgi głównej, to podstawowe źródło informacji o zaksięgowanych zdarzeniach, które nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym. Są to informacje o charakterze zbiorczym, uszczegółowienie ich następuje poprzez wprowadzenie kont ksiąg pomocniczych tzw. kont analitycznych.

Konta analityczne

Konta analityczne przedstawiają uszczegółowienie i uzupełnienie do zapisów kont księgi głównej. Ewidencję operacji prowadzi się na kontach analitycznych, w porządku systematycznym jako wyodrębniony system zbiorów kont, kartotek, komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach syntetycznych.

Konta analityczne prowadzi się, przechodząc przez zespoły kont w szczególności dla: środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, rozrachunków z kontrahentami, operacji zakupu (obce faktury i inne dowody, niezbędne do wyceny składników aktywów i dla celów podatkowych), operacji sprzedaży (kolejno numerowane własne faktury i inne dowody, niezbędne dla celów podatkowych), operacji gotówkowych.

Plan kont

Zespół 0 – Majątek trwały

010 – Środki trwałe

020 - Wartości niematerialne i prawne

030 – Udziały i akcje

070 – Umorzenie środków trwałych

071 – Umorzenie WNiP

082 – Środki trwałe w budowie

Zespół 1 – Środki pieniężne i rachunki bankowe

100 – Kasa w PLN

102 – Kasa w walucie obcej

130 – Rachunki bankowe PLN

131 – Rachunki bankowe w walucie EUR

132 – rachunki bankowe w innych walutach

136 – Długoterminowe lokaty

137 – Lokaty krótkoterminowe

139 – Inne aktywa pieniężne

149 – Środki pieniężne w drodze

Zespół 2 – Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami

201 – Rozrachunki z odbiorcami – kraj

Polityka rachunkowości Grupa Niewiadów – PGM S.A.

202 – Rozrachunki z odbiorcami – zagraniczne
204 – Rozrachunki z dostawcami – kraj
205 – Rozrachunki z dostawcami – zagraniczne
210 – Zaliczki otrzymane na poczet dostaw
211 – Zaliczki wpłacone na poczet dostaw
220 – Rozrachunki publicznoprawne
221 – Rozrachunki z ZUS
223 – Rozliczenie naliczonego VAT
224 – Rozliczenie należnego VAT
231 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń
236 – Rozrachunki z tytułu pożyczek
248 – Rozrachunki z tytułu kaucji
249 – Pozostałe rozrachunki
250 – rozrachunki z tytułu umów inwestycyjnych
280 – odpisy aktualizujące należności

Zespół 3 – Rozliczenie zakupu środków trwałych i magazynu

300 – Rozliczenie zakupu towarów handlowych
330 – Towary handlowe

Zespół 4 – Koszty według rodzajów

400 – Amortyzacja
401 – Zużycie materiałów
402 – Usługi obce
403 – Podatki i opłaty
404 – Wynagrodzenia
405 – Ubezpieczenia – narzuty
406 – Świadczenia na rzecz pracowników
409 – Pozostałe koszty
490 – Rozliczenie kosztów produkcji
491 – Rozliczenie kosztów ogólnych

Zespół 5 – Koszty według typów działalności i ich rozliczenie oraz ewidencja wyrobów gotowych

501 – Półprodukty i produkty w toku
505 – Półprodukty gotowe
521 – Koszty ogólnego zarządu

Zespół 6 – Rozliczenia międzyokresowe

641 – Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów
646 – Rozliczenia międzyokresowe bierne

Zespół 7 – Sprzedaż

701 – Sprzedaż towarów
702 – Przychody ze sprzedaży usług
735 – Koszt własny sprzedanych usług
736 – Koszt własny sprzedanych towarów
750 – Przychody z operacji finansowych
751 – Koszty z operacji finansowych
759 – wartość sprzedanych inwestycji
760 – Pozostałe przychody operacyjne
761 – Pozostałe koszty operacyjne
767 – wartość sprzedanych składników majątku trwałego

Zespół 8 – Kapitały, rezerwy i wynik finansowy

800 – Kapitał zakładowy
801 – Kapitał zapasowy
802 – Kapitał z aktualizacji wyceny

Polityka rachunkowości Grupa Niewiadów – PGM S.A.

803 – Kapitał rezerwowy
841 – Rezerwa z tytułu odroczonego PDOP
843 – Pozostałe rezerwy
845 – Rozliczenie międzyokresowe przychodów
850 – Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych
860 - Wynik finansowy roku bieżącego
861 – Wynik finansowy lat ubiegłych
870 – Podatek dochodowy

Załącznik nr 2 - opis systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji w zależności od struktury oprogramowania wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu przetwarzania

Jednostka prowadzi księgi przy użyciu programu komputerowego opracowanego przez Microsoft Dynamics Nav.

Do prowadzenia kadr i płac spółka wykorzystuje program komputerowy R2 Płatnik firmy Reset 2 Sp. z o.o.

Dla potrzeb ewidencji środków trwałych wykorzystywany jest program MS Office Excel.

Księgi rachunkowe prowadzone przy zastosowaniu powyższego oprogramowania obejmują odpowiednie zbiory zapisów opartych na dowodach księgowych, w porządku chronologicznym i systematycznym, zgodnie z zasadami obowiązującymi w rachunkowości.

Ogólna charakterystyka i funkcje programu Microsoft Dynamics NAV:

W programie tym prowadzone są:

1. dziennik oraz księga główna, które służą do chronologicznego i systematycznego ujęcia wszystkich zdarzeń i operacji gospodarczych, jakie wystąpiły w danym okresie sprawozdawczym,
2. następujące pomocnicze księgi rachunkowe:
 - rozrachunki z odbiorcami i dostawcami według kontrahentów,
 - ewidencja szczegółowa transakcji w walutach obcych,
 - rozrachunki publicznoprawne,
 - ewidencja szczegółowa dla potrzeb VAT (rejestry zakupów i sprzedaży).

Ewidencja szczegółowa kosztów operacyjnych według ich rodzajów główną część programu stanowi zakładowy plan kont dostosowany do wymogów przyjętego w zakładowych zasadach (polityce) rachunkowości wykazu ksiąg rachunkowych, dostosowany do ustalonych tu zasad prowadzenia ewidencji szczegółowej do poszczególnych kont księgi głównej wymagającej takiej ewidencji.

Otwieranie i zamykanie ksiąg rachunkowych.

Bilans otwarcia roku obrotowego generowany jest automatycznie na podstawie bilansu zamknięcia roku poprzedniego zapewniając możliwość kontrolowania, przez operatora programu, poprawności wykonania tej czynności.

Program umożliwia zamknięcie ksiąg rachunkowych zgodnie z postanowieniami art. 12, ust. 5 ustawy o rachunkowości, które polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe i tak powinien być wykorzystywany.

Komputerowe wydruki danych:

Komputerowe wydruki danych powinny spełniać wymagania określone w art. 13 ust. 2-6 ustawy o rachunkowości a w szczególności: powinny być trwale oznaczone nazwą skróconą Spółki, której dotyczą oraz zrozumiałą nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej, powinny być wyraźnie oznaczone, co do roku obrotowego, co do miesiąca i co do daty sporządzenia, powinny posiadać automatycznie numerowane strony z oznaczeniem pierwszej i ostatniej (koniec wydruku) oraz być sumowane na kolejnych stronach w sposób ciągły w miesiącach i w roku obrotowym, powinny być oznaczone nazwą programu przetwarzania danych.

Wszystkie dowody księgowe, przenoszone za pośrednictwem urządzeń łączności, powinny być oznaczane, przez ich zakwalifikowanie do ujęcia w księgach rachunkowych, w sposób automatyczny wcześniej zdefiniowany i zgodny z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Transmisja danych powinna następować po ich sprawdzeniu przez osobę odpowiedzialną i być możliwą tylko i wyłącznie po podaniu hasła „unikalnego”, znanego jedynie osobie odpowiedzialnej, przez co następuje jej identyfikacja.

Przenoszenie zbiorów danych tworzących pomocnicze księgi rachunkowe do podstawowego systemu FK (nastąpi po synchronizacji programów pomocniczych z programem FK według poniższych zasad) Zapisy księgowe

pochodzące z modułów – zbiorów, tworzących pomocnicze księgi rachunkowe - ewidencję szczegółową, powinny być wprowadzane do modułu głównego automatycznie za pośrednictwem urządzeń łączności. Zapisy te powinny spełniać warunki określone w art. 20, ust 5 ustawy o rachunkowości, w szczególności z następujących powodów:

- a. zapewnienia ich trwałej i czytelnej postaci,
- b. umożliwienia stwierdzenia źródła ich pochodzenia,
- c. zapewnienia możliwości sprawdzenia poprawności przetworzenia określonych danych,
- d. zapewnienia ochrony danych źródłowych w miejscu ich wprowadzania na zasadach określonych w zakładowych przepisach dotyczących ochrony danych.

Program „Kadry i Płace” R2 Płatnik

Program pomocniczy „Kadry i płace” (będzie funkcjonował po synchronizacji z programem FK w następujący sposób): program pomocniczy (moduł) „Kadry i Płace” służy do ewidencji szczegółowej rozrachunków z pracownikami z tytułu wynagrodzeń oraz do ewidencji rozrachunków z tytułu ubezpieczeń społecznych i świadczeń na rzecz pracowników oraz podatku dochodowego od osób fizycznych. Ewidencja szczegółowa rozrachunków z pracownikami z tytułu wynagrodzeń powinna być prowadzona w tym programie w postaci imiennych kart wynagrodzeń. Na podstawie danych charakteryzujących każdego pracownika, w programie „Kadry i Płace” powinna być automatycznie generowana lista płac oraz naliczane zobowiązania wobec ZUS i Urzędu Skarbowego z tytułu składek ZUS oraz podatku dochodowego od osób fizycznych.

W programie „Kadry i Płace” powinna być prowadzona ewidencja szczegółowa dla potrzeb rozrachunków z ZUS oraz dla potrzeb rozliczeń z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Program „Kadry i Płace” powinien ściśle współpracować z programem „Płatnik – Teletransmisja”, przez co deklaracje rozliczeniowe z ZUS będą automatycznie, za pośrednictwem urządzeń łączności, przekazywane do ZUS.

Program pomocniczy – MS Office Excel do prowadzenia ksiąg pomocniczych do ewidencji „środków trwałych” i „wartości niematerialnych i prawnych”. Program pomocniczy Excel służy do ewidencji szczegółowej składników rzeczowych aktywów trwałych oraz ich umorzeń (amortyzacji). Na podstawie uprzednio wprowadzonych lub zmodyfikowanych danych dotyczących środków trwałych, w momencie ich przyjęcia do użytkowania, program powinien automatycznie generować dane liczbowe dotyczące:

- a) naliczania odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) i aktualizacyjnych z uwzględnieniem zarówno przepisów ustawy o rachunkowości jak i ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych,
- b) aktualizowania wartości początkowej środków trwałych i dokonywanych od nich odpisów umorzeniowych (aktualizacyjnych) w/g odrębnych przepisów.

Zasady ochrony danych i ich zbiorów generowane z komputerowych programów przetwarzania

Przetwarzane dane w systemie komputerowym podlegają szczególnej ochronie ze względu na możliwość:

- całkowitej utraty danych,
- częściowej utraty danych,
- uszkodzenia danych podczas przetwarzania,
- celowego wprowadzenia błędnych danych przez osoby nieuprawnione,
- wejścia w posiadanie danych przez osoby nieuprawnione.

Wprowadza się następujące zasady ochrony danych przed możliwością całkowitej lub częściowej ich utraty, w wyniku różnych zdarzeń, a w szczególności:

1. od kradzieży sprzętu komputerowego; pomieszczenie, w którym znajduje się komputer zawierający chronione dane musi być zamykane w okresie, gdy nie przebywa w nim żaden z pracowników oraz odpowiednio zabezpieczone przed możliwością włamania,
2. od całkowitego zniszczenia sprzętu komputerowego w wyniku pożaru, zalania lub innych zdarzeń losowych; przechowywanie zapasowych kopii danych i programu instalacyjnego powinno być, zgodne z wyżej ustalonymi zasadami; obowiązuje też zapewnienie nadzoru nad pomieszczeniami biura rachunkowego poza godzinami pracy,
3. od uszkodzenia sprzętu komputerowego spowodowanego niewłaściwymi parametrami zasilania z sieci energetycznej; wymagane jest zapewnienie właściwego stanu instalacji zasilającej, stosowanie wyłącznie instalacji z uziemieniem oraz urządzeń zapewniających eliminację przepięć występujących w sieci energetycznej,
4. od świadomego usunięcia danych z twardego dysku; obowiązuje maksymalne ograniczenie dostępu do komputera zawierającego dane księgowe a także bezwzględny zakaz pozostawiania włączonego komputera

w sieci bez opieki lub możliwości uruchomienia programu oraz dokonywania w nim jakiejkolwiek operacji z klawiatury bez podania hasła,

5. od przypadkowego usunięcia danych przez użytkownika; obowiązuje szczególna uwaga przy wykonywaniu operacji usuwających zbiory (kasowanie, formatowanie),

6. od przypadkowego usunięcia lub modyfikacji danych w wyniku działania innego programu (wirusa); obowiązuje bezwzględny zakaz wykorzystywania komputera do odtwarzania danych i uruchamiania programów z jakichkolwiek nośników nie poddanych uprzednio sprawdzeniu programem antywirusowym i bezpośrednich połączeń z rozległymi sieciami.

Ochrona danych przed uszkodzeniem w trakcie przetwarzania powinna być zapewniona przez stosowanie przetestowanego uprzednio sprzętu i właściwych parametrów zasilania. Ochrona danych przed celowym ich zniekształceniem przez osoby niepowołane polega na przestrzeganiu powyższych ustaleń zawartych w punkcie 4-tym oraz zdefiniowaniu dla każdego użytkownika programu księgowego jego identyfikatora i hasła.

W przypadku użytkowania komputera w sieci lokalnej, administrator sieci obowiązany jest dodatkowo ograniczyć dostęp do katalogów z programem księgowym wyłącznie do użytkowników uprawnionych.

Ochrona przed wejściem w posiadanie danych przez osoby nieuprawnione polega na:

- 1.przestrzeganiu postanowień dotyczących fizycznego ograniczenia dostępności sprzętu,
- 2.przestrzeganiu postanowień dotyczących zabezpieczeń programowych (definicji użytkowników haseł, przestrzegania zachowania poufności haseł),
- 3..bezwzględnym przestrzeganiu zasad przechowywania kopii archiwalnych.

Zapewnienie prawidłowych zasad sytemu bezpieczeństwa danych polega na:

- 1.wyznaczeniu jednego administratora odpowiedzialnego za nadawanie określonych uprawnień pozostałym operatorom programu,
- 2.posiadaniu przez wszystkich użytkowników programu identyfikatora elektronicznego i hasła umożliwiających rozpoznanie zapisów dokonywanych przez te osoby.

Wyznaczenie administratorów sieci oraz dopuszczenie innych osób do danych księgowych w systemie oprogramowania a także do kontrolowania przestrzegania przez te osoby postanowień ustalonych w tej części przyjętych zasad (polityki) rachunkowości należy do obowiązków właściciela biura rachunkowego lub z jego upoważnienia do osoby prowadzącej księgę rachunkowe Jednostki.

Dodatkowe zabezpieczenia danych w biurze rachunkowym

Sieć biura rachunkowego chroniona jest przez firewalla nowej generacji (NGFW), wyposażonego w system IDS/IPS (Intrusion Detection/Prevention System). Rozwiązanie to pozwala nie tylko na kontrolę ruchu sieciowego, ale także na wykrywanie i blokowanie prób nieautoryzowanego dostępu oraz zagrożeń w czasie rzeczywistym.

Dostępny zdalne realizowane są poprzez VPN zabezpieczony wieloskładnikowym uwierzytelnianiem (MFA – Multi-Factor Authentication). Oznacza to, że oprócz standardowego hasła wymagany jest dodatkowy element uwierzytelnienia, co znacząco podnosi poziom bezpieczeństwa połączeń.

Wszystkie komputery firmowe są szyfrowane, dzięki czemu w przypadku ich utraty lub kradzieży dane pozostają chronione przed niepowołanym dostępem.

Dodatkowo, wszystkie dane są regularnie backupowane na zaszyfrowane repozytoria kopii zapasowych, co zapewnia możliwość ich bezpiecznego odtworzenia w razie awarii lub incydentu bezpieczeństwa.

Dostęp z firmowej sieci Wi-Fi jest odseparowany od serwerów, co minimalizuje ryzyko nieautoryzowanego dostępu z urządzeń mobilnych lub gościnnych.

Cała infrastruktura IT jest objęta stałym monitoringiem, co pozwala na szybką reakcję w przypadku wykrycia nietypowych zdarzeń lub zagrożeń.